

ناظر ناول

ليکوال محمد واپس خان الممدزی

Ketabton.com

د کتاب خانگرنې

د کتاب نوم: ناظر

د کتاب موضوع: ناول

لیکوال: محمد نواب ودان احمدزی

کمپوز: خپله لیکوال

چاپ چارې: د چاپ وسه یې داسره نه وه.

ځکه خومې آنلاین خپور کړ

د لیکلو کال: ۱۳۹۵

يو خو خبري

بسم الله الرحمن الرحيم

لومړی ټولو لوستونکو ته خپل سلام داسې وړاندې کوم چې: اسلام عليكم ورحمته الله وبرکاته!

پس له سلام نه باید خپل خبرې رالاندې کړم، دا زما لومړی ناول ده او سره له دې چې ما خپله هڅه کړې ده، خو بیا هم ډاډمن یم چې په دې کې به ډېرې ستونزې وي، بله دا، دا ناول په دې کتاب کې لاندې پوره شوی یعنې ما دا غوښتي چې دا ناول لالې نور هم دوام ولري، نو که ورته وگورو له همدې امله یې هم ځینې خطاوې پیدا کړي، چې دا خطاوې هغه وخت لري کېدای شي، چې د دې کتاب دوهم ټوک ولولئ، کله تاسې به وایاست چې په دې کتاب کې له اصلي متن څخه غلطیانې ډېرې دي، نو ځکه یو غوښتنه له تاسو څخه لرم او هغه دا ده، چې مخکې تر دې چې زما د کتاب دوهم ټوک ولیکم، د دې کتاب په اړه قضاوت مه کوئ او که چېرې تاسې دا گڼئ چې دا ناول همدومره بس ده، بیا اوس هم کولای شئ چې په اړه یې قضاوت وکړئ.

دوهمه خبره دا ده، چې کېدای شي تاسو د دې ناول په لوستلو داسې احساس ولرئ چې کېدای شي زه حزبی اوسم، یا له حزب سره ډېره مینه ولرم خو اصل کې خبره داسې ده، چې دا ناول لابشپړ شوی نده.

یوه مهمه خبره چې زه غواړم په اړه یې درته ووايم هغه دا ده، چې تاسې به وایئ چې داسې څه زه د ناول لیکلو ته وهڅولم؟

په اصل کې یې دوه لاملونه ول:

اول: په دوولسم ټولگي کې په پښتو ادبیاتو کې زما نومرې د دې لپاره کمې شوې، ځکه چې ما ټول کتاب لوستی وؤ، خو هلته مې د ناول عنوان له سره نه وؤ، لوستلی، په څلورو پوښتنو کې درې د ناول په اړه وې، نو ځکه ما له ځانه سره دا وویل: چې اوس باید هم ناول زده کړم او هم یې ولیکم.

دوهم: دا خبرې له ما څخه هېرې شوې وې، چې باید ناول ولیکم، تر هغو چې یو وخت په عالم راډیو کې د مرحوم استاد شپون د ناولونو خپرېدل پیل شول، تر هغه وخت پورې، ما استاد سعدالدین "شپون" نه پېژانده، د هغه ناولو راباندې اثر وکړ او زما هغه خبره هم رایاده شوه، چې باید ناول هم زده کړم او هم یې باید ولیکم، دوهمه خبره دا وه، چې ما د بناغلي ابراهیم شبنم (خوابنې اېنگور) ناول او د بناغلي آرش ننګیال (ولسمشر ما وژلی) ناول هم ولوست، چې د دې دواړو نه یوازې دا چې لوی اثر یې راباندې کېښود، بلکې په پوره توګه یې د ناول لیکلو ته وهڅولم.

محمد نواب ودان احمدزی

۱۳۹۶/۰۷/۰۳ کابل افغانستان

پیل

داسې مهال وؤ، چې په هېڅ نه پوهېدو نه مو کرکه نه مو مینه پېژنده، نه مو جگره او نه مو سوله پېژانده، نه مو د شپې پروا کوله او نه د ورځې، د خپلوان او پرديو له منځه یوازې دا توپیر وؤ، چې خپلوان به هرکله زموږ کورته راتلل او موږ به د هغوی کورته ورتلو، خو پردي به کله نا کله راتلل بس، یوازې دوه شیان مو پېژاندل یو لوبې او بل زده کړه، اودس او لمونځ موږ ته عبادت نه بلکې زده کړه وه، نیمه ورځ به بنوونځي کې وؤ، او بیا به چې کله راغلو نو موږ به ویل:

زویه! راځه ډوډۍ چمتو ده، ډوډۍ وخوره بیا به لوبې وکړې، وږی شوی به یې؟

کله به چې مو په زړه جوړه وه، ورپه غلو او ډوډۍ به مو وخوړله او کله به مو کتابونه کېښودل او د لوبو لپاره به مو د کلي جومات خواته ورمنډه کړه، تر ډېره به مو لوبې کولې بیا به د جومات ملا صیب (مولوي صاحب) ټولو ته غږ کړ:

وه هلکانو! راځئ، زه آذان کوم تاسې اودس وکړئ، چې ترڅو کلیوال راځي لمانځه ته چمتو شی.

چا به ویل:

سمه ده ملا صیب!

چا به ویل:

زه په کور کې اودس کوم او بیا د لمانځه لپاره جومات ته راځم.

چا به ویل:

زه اودس او لمونځ دواړه په کور کې کوم.

ملاصیب مور ته ټول اودس په کتابي ډول بنودلی وؤ، خو په عملي ډول مو استنجا نه وه زده، هسې خو په مجبوره ورځ کې بې له استنجا هم لمونځ کېږي، خوزه بیا اوس هم په دې ډاډېږم چې به مې لمونځ قبول شوی وي او که نه؟

نو مور هغه کسانو چې د جومات تر څنګ ویاړې کې مو اودس کاوه، هسې یوازې خوله پوزه، او مخ لاسونه او سر پنبې وینځلې، بیا به جومات ته ننوتو او لمونځ به مو په جمع کاوه، چې کله به مو لمونځ خلاص کړ، بیا به د ملاصیب (صاحب) تر څنګ کېناستو، او به مو ویل:

ملاصیب مور ته کیسه وکړه!

ملاصیب به کله د آدم (ع) کیسه کوله، کله د نوح (عليه السلام) کله د اصحابو کیسې او همداسې نورې کیسې به یې راته کولې، کله به مو قرآن کریم لوست او ملاصیب به یې راته ترجمه (ژباړه) کوله، بیا به دباندې راووتو، او تر مازدیګره پورې به موليې کولې، مازدیګر چې به مو پلرونه راغلل نو، هر یو به له خپل پلار سره جومات ته ولاړو لمونځ به یې وکړ او بیا به په ګډه (یوځای) کورته تلو، هلته به مو تر ماښام درس ویلو، ماښام به چې کله پلار جمعې ته تلو، نو ما به خپل درسونه خلاص کړي ول، بیا به مور او ما دواړو یوځای لمونځ کاوه، او له هغې وروسته به مور راته کیسه کوله، کیسه به لانه وه ختمه چې زه به ویده شوی وم، که به مې په درسونو (لوستونو) کې څه ستونزه لرله، بیا به ملاصیب او یا هم معلم اکبر ته ورغلم، هغوی به راسره مرسته کوله، چې کله به بنوونځي ته ولاړو نو سرمعلم خیرمحمد به ټول زده کوونکي په کتار (قطار) ودرول، سرمعلم صیب به یو څو نصیحتونه راته وکړل، او بیا به ټول خپلو ټولګیو ته ولاړو، هسې زموږ په بنوونځي کې درې ټولګي ول:

لومړی ټولګی چې زما کوچنی ورور پکې وؤ، د چنار لاندې یې ورته لیمځی اوار (هموار) کړی وؤ.

دوهم ټولګی چې هغه ته یې هم د زور چنار لاندې پوزی اوار کړی وؤ.

او درېم ټولګی چې د هغه ټولګي تر ټولو کوچنی زده کوونکی زه وم، زموږ ټولګی د توت تر زړې ونې لاندې وؤ، زموږ لپاره یې څو دانې غټې تیرې نیمې په ځمکه کې خښې کړې وې، مور به په هغو کېناستو.

په لومړي ټولگي کې د دې لپاره چې ډېر کوچنی وم، نو تر ټولو اخر شمېره يعنې پنځلسم وم، په دوهم ټولگي کې مې ډېر درس ووايه پنځم شوم، او چې کله په درېم ټولگي کې شوم، هتله لومړی شوم، نو ځکه کله چې به ښوونکي راغی، نو ما به وويل:

ولاړ سئ!

ټول هلکان به ودرېدل، بيا به ښوونکي وويل: کېنئ (کښېنئ)!

ښوونکي به وويل:

زده کوونکو سترې مشئ!

زدکوونکو به وويل:

خير يوسې ژوندی اوسې ښوونکيه!

ښوونکي به وپوښتل:

پرون مو څه ويلي ول؟

ما به ځواب ورکړ،

مثلاً: د جمعې (+) تعريف.

بيا به ښوونکي څو کسان پورته کړل، او پوښتنې به يې ترېنه وکړې، له هغې وروسته به يې لوست پيل کړ، ډېر په کراره به يې درس ورکاوه، زموږ ټولو هلکانو له ښوونځي سره مينه وه، له همدې امله له ډېر لرې ځای څخه ښوونځي ته راتلو، هلته به مو درس ويلو، ډېر زده کوونکو د زړه له تله زيار وبسته.

په کلي کې هم خوشحاله خوشحالي وه، هر چا به خپل کار کاوه، چا به د چا په کار کې کار نه لاره، جنگ جگړې تر دې مهاله هېڅ نه وې، د پسرلي پر مهال به زموږ کلي داسې وؤ لکه د عطرونو هټۍ (دوکان) چې يوې خواته به يې لاړې يو ډول ښايسته بوی به يې کاوه او چې بلې خواته به يې لاړې بل ډول ښايسته بوی به يې کاوه، دنيا نه وه سم جنت وؤ، د اوږي په مهال خو

به هسې هم دنيا کې توپير راغلی وؤ، له نيمې دنيا نه به دوزخ جوړشو او نيمې څخه جنت، زمونږ کلی هم د جنت په منځ کې پروت وؤ، له اصلي جنت سره يې دا توپير وؤ، چې هلته حورې او هر ډول مېوې پکې وي، د شيدو (شودو) او شرابو ويالې پکې وي، خو زمونږ په کلي کې چې کومې حورې وې هغه به مونږ ليدلای هم نشوې، ځکه دا خبره ډېره بده او د شرم څخه ډکه وه، او دا به هم څرگنده نه وه، چې کومه حوره به دچا وي، د چا په نصيب به شي، بله خبره دا وه، چې ځينې مېوې پکې نه وې او بله خبره هم دا وه چې زمونږ په کلي کې شيدې ولې خو په ويالو کې نه بلکې په پيالو کې، شراب خو هسې هم په مسلمانانو باندې په دې دنيا کې حرام دي، زمونږ لپاره اوږې (دوبې) د لوبو تر ټولو بڼه څپرکې (فصل/موسم) وؤ، او د پلرونو لپاره مو د مېوې د راټولولو بڼه څپرکې. مونږ ته به ځکه خدای راکړې وه، ځکه لمر ته به گرځېدو راکرځېدو چې بڼه گرمي به مو وشوه، بيا به لاړو او په اوبو کې به مو ځانونه واچول او لامبو به مو وهله، کله به د دې لپاره ډېر ناروغان هم شولو چې په گرمي کې به گرځېدلي ولو، بغير له لامبو نه يوه بله لوبه چې هره ورځ به مو کوله، هغه د افيز (حفيظ) مړې وه، د افيز مړې داسې لوبه وه چې: يوکس به بڼه ډېره شوتله (شفتله) سره راټوله کړه، له هغې څخه به يې يوه لويه مړې جوړه کړه، بيا به يې غږ کړ، ما د افيز مړې کړې ده، هلکانو به په هغه پسې منډې وهلې، ترڅو چې هغه به يې گېر کړ، چې کله به گېر شو، نو د هغه ستونې به يې کلک ونيوه، بيا به يې ورته وويل:

افيزه (حفيظه) بچو مړې خطا کړه!

ډېرو به خطا کوله، خو داسې کوم کس به هم پيدا شو چې خطا يې نه کړي، دغه کس به ترڅو نه خوشې کېده، ترڅو چې به يې مړې تېره کړې نه وه او يا به يې بنسکته غورځولې نه وه، د مړې تېرول به اصلاً نا ممکن وؤ، خو کله کله به داسې وشول، چې کوم کس به تېره کړه، يو ځل خو ما هم تېره کړه، تر هغې وروسته به مې کله هم د افيز مړې نه کوله، په دې لوبه کې چې به چا مړې تېره کړه، تر يوې اونۍ به اتل وؤ او ټولو هلکانو به يې خبرې منلې او د هغه صفتونه به يې کول او که چېرې کوم کس مړې بنسکته غورځولې وای نو هغه تر اتل کېدو شرمنده وؤ.

خوسی به مو هم کاوه، خوسی زمونږ په سيمه کې داسې لوبه وه: څو کسان به يوه ډله شول او څو کسان به بله ډله، دواړو ډلو به يوه يوه پښه نيولې وه، او يو بل به يې ډيکه (ټپله) کول، کله به بايلل د ټولې ډلې د پښو په خوشې کېدو کې وؤ، او کله هم د ټولې ډلې په لوبدو کې.

دا جنت هغه وخت په ختمېده شو، چې په کومه ورځ زما لاس په خوسې کې ترک وکړ او زړه مې خبر شو چې بیا د کلي مشر حاجي قلم اکا ته ولاړو او ورته ومې ويل:

حاجي صيب (صاحب) په خوسې کې مې له لاس څخه ترک غږ پورته شو، اوس ډېر خوږېږي.

حاجي صيب راغی او زما لاس يې کش کړ، بيا يې بېرته ډيکه کړ، حاجي صيب غوښتل چې څه ووايي، خو په همدې وخت کې يو کس راغی او ويې ويل:

حاجي صيب و حاجي صيب ژر راشه! ځکه چې د کلي په کوزه (بنکته) خوا کې ځينې خلک مېشت شوي دي، هغوی وايي چې کوچان يو، خوزه فکر نه کوم چې کوچان دې وي.

په دغه خبره له حاجي صيب څخه زه هېر شوم، هغې خواته روان شو، مور هم ورسره لاړو چې ومو کتل خلکو کېږدی (خېمې) لگولې وې، په بنکاره توگه کوچان ول او حاجي صيب ته يې هم وويل چې مور کوچان يو، دوه درې مياشتې دلته تېروؤ، بيا له خيره سره ځو.

حاجي صيب ورته وويل:

بنه راغلی، په خير اوسئ که څه ستونزه وه، مور د رسره مرسته کوؤ.

هغوی مننه وکړه او مور هم بېرته کلي ته را روان شولو.

چې کلي ته راوړسېدو نو حاجي صيب راته وويل:

اوس خو ستا لاس جوړ شو، خو کېدای شي چې اثر به يې په ټول ژوند در سره وي، کله نا کله به دې يادوي او په تا باندي به بوج راولي.

هغه شپه خوب نه راته، خو ډېر په سختۍ سره ویده شوم، مور به مې کله څه او کله څه وپشول، خو له هېڅ شي سره زما د لاس خوږ نه کړاېږده، سبا سهار چې کله لمانځه لپاره پاڅېدم نو گورم چې مور مې راته اوبه تودې کړې وې، راته يې وويل:

بچيه نن په تودو (گرمو) اوبو اودس وکړه.

ما ورته وويل: خو مورې! اوس خو اوږی (دوبی) ده؟

مور می وویل:

جار دې شم زویه! پوهېږم چې اوس اوږی ده، خو ستا لاس ژوبل شوی دی، یعنی وتی وؤ، نو که خو ورځې یې په تودو اوبو ونه وینځې نو بیا به درته وخورېږي (درد به درته وکړي).

تر هغې خبرې له ما څخه هم هېر شوي ول، چې زما لاس ژوبل شوی وؤ، خو چې کله مې لوتکه (کوزه) پورته کړه، پوه شوم چې لاس مې په رینتیا ژوبل شوی وؤ.

خو خیر اودس مې وکړ، بیا د لمانځه لپاره جومات ته ولاړم، چې لمونځ خلاص شو نو ټولو کلیوالو ته په خطاب کې ملا صیب (مولوي صاحب) وویل:

یوه شېبه صبر وکړئ! ځکه چې حاجي صیب (حاجي صاحب قلم د کلي ملک) درته یو څو خبرې لري.

حاجي صیب خبرې داسې پیل کړې:

ورونوا زموږ په کلي کې کراره کراري وه، غلا، ناروا، ظلم، ستم، زنا، قتل، تېری نه وؤ. خو بېگانه د کامران خان غوا ورکه شوې ده، د شپې خو خلاصه هم نه وه پاتې شوې، او که خلاصه هم وای نو د تیارې له وېرې نه تنبته ده، بنسکاره خبره ده چې چا به پته کړې وي.

نو ځکه خو په هغې ورځ زموږ ټول کلیوال په هغې غوا پسې گرځېدل، تر مازدیگره یې درک ونه لږېده، مازدیگر یو کس راغی ویې ویل: غوا خو پیدا نشوه، خود همغې غوا سرد کوچانو (کوچیانو) له کېږدو (خېمو) سره پروت وؤ او همدا رنگه د هغې غوا خرمن (پوستکې) او پښې یې.

ډېر کلیوال هغې خواته روان شول، چې کله هلته ورسېدلو، نو چې گورو څه نه وؤ، خو حاجي صیب له کوچانو سره وغږېده، هغوی ورته وویل:

موږ نه له غوا څخه خبر یو، نه یې له سر نه او نه یې له خرمن او پښو څخه، کېدای شي ستاسو هغه کلیوال به دروغ ویلي وي، یا به غلط شوی وي.

د ماښام د آذان وخت وؤ، چې کليوال ټول له هغه ځايه را روان شول، په لاره کې به هغه کس ته ټولو ويل:

دروغجنه مور ټول دې د دنيا هغه سر پورې سرگردانه کړو، او هلته هېڅ نه وؤ، خدای دې تا ووهي او خدا دې تا په خېټه روان کړي!

جانو د کليوالو په دې خبرو ډېر خپه (خفه) وؤ، او له ځانه سره يې ويل:

نېکي مه کوه بدي به له تا څه غواړي؟

جان محمد يو ډېر لوړ سړی وؤ، په مقام او قد دواړو کې، خو کله يې چې د يو کليوال خوشی پټ کړ له جان محمد نه جانو ته واوښت، خبره داسې وه چې:

د جان محمد او هغه بل کليوال دواړو غواوې (غواگانې) يوځای لنگې شوې، د جان محمد غوا خوشی وزېږوله او د هغه بل کليوال غوا خوشی، خود جان محمد خوشی پکار وؤ، نو ځکه خو يې خپله خوشی د هغه له غوا سره پرېښوده او د هغه خوشی يې له ځانه سره بوتله او خپلې غوا سره يې خوشې کړ، بيا په دې کار کې کوم کليوال ليدلی وؤ، او د همدې لپاره يې نوم بد شو، او اوس ټول خلک ورته جانو وايي، جانو يو ډېر ځواکمن او غيرتي سړی وؤ، خو لږ ساده گي وؤ، زموږ ټولو به ښه ساعت ورسره تېر وؤ، موږ ته به يې ټوکې کولې او کله کله به يې ډېرې ساده ساده خبرې هم کولې.

راځو اصلي کېسې ته: خبره داسې شوه، چې د غواله ور کېدو وروسته د غوا خبره آس ته واوښته، يعنې تر هغې شپې وروسته په دوهمه شپه باندې آس ورک شو.

د هغې شپې په سبا هم خلک ډېر وگرځېدل خو د آس څه اثر يې تر ما زديگره پيدا نه کړ، خو صبور اکا ويل چې:

د کوچانو له کيرډيو سره يې د آس زين او ځينې نور سامان ليدلي وؤ.

چې کله کليوال ورغلل بيا هماغه خبره شوه، توپير يې دا وؤ، چې صبور اکا ته چا سپکې سپورې نشوې ويلای سبا بيا د نادر اکا غوا ورکه شوه، خود دې غوا هېڅ اثر چا ونه لیده، او

په بله شپه د نادر اکا ټول جوار رببل شوي ول، خو څه اثر يې نه بنکارېده، ټول خلک راساً د کوچانو خواته ورغلل، د جوارو څه ټانټې هلته پرتې وې، د همدې لپاره خلک کوچانو ته په غوصه شول، حاجي صيب د غواگانو، آس او جوارو بيه په زيان کې ترې وغوښته، خو کوچانو په لومړيو کې سرزوري کوله، وروسته چې پوه شول چې سرزوري يې کارنکوي، بيا يې ومنله چې اووښتی زيان به جبرانوي، خو کليوالو دا نه منله چې هغوی دې نور په دې سيمه کې پاتې شي، په زيان کې موله هغوی څخه دېرش مېرې واخيستي، او هغوی ته يې وويل:

چې تر سبا سهار پورې دا سيمه پرېږدئ، کنه بيا به درته ښه نه وي.

خو کليوالو دا وېره لرله چې نن شپه هم زيان او هم نور گټه له مورځه وانه خلي، يعنې داسې نشي چې نن شپه له څو کليوالو څخه په يوه شپه کې غلا وکړي او بيا سبا وتښتي، نو ځکه خو ټولو کليوال د پيرې لپاره ووتل، په هغې شپه ټولو کليوالو پيره کوله، سبا چې مو کله د سهار لمونځ وکړ، او سهار چای مو وڅښه، نو د کوچانو خواته روان شولو، هلته چې ولاړو کوچان نه ول، تللي ول هغه هم ډېر لرې.

xxxxxx

خو په دغې شپې زموږ يو کليوال د ټوپک د اور لاندې راغی او ووژل شو، ټول کليوال هلته ورتول شول، په نوره کيسه نه پوهېږم ځکه زه کوچنی وم او چا نه ورپرېښودم، چې هلته ورشم، سبا ته يې د جانداک اکا جنازه وکړه او وروسته له جنازې څخه حاجي صيب عبدالله گل اکا، شکور اکا او کریم گل زموږ کور ته راغلل، حاجي صيب وويل چې:

دا شونې نه ده چې دا کار به کوچانو کړی وي، زه داسې فکر کوم چې دا کار د کليوالو د کوم کس دی، نو ځکه موږ په پټه پيره کوؤ، چې گېر يې گړو.

په لومړي شپه هيڅوک هم هلته راغی، دوهمه شپه هم څوک رانه غی، خلک هم ستري شول او د راتلونکو شپو لپاره يې څو نورې ډلې وگومارلې، چې په دې ډلو کې به هر يوې ډلې ته په درېوؤ ورځو کې يو ځل د پيرې وار راته، په درېمه شپه څو کسان راغلل چې ټوپکې ورسره وې، پيره دارانو د ودرېدو ورته وويل، هغوی ودرېدل، يو کليوال لټين (الکين) يې ورنږدې کړ، چې د لټين رڼا پرې ولوېده، خلک حيران شول، ځکه هغه غله نه ول بلکې عسکر (سرتېري) ول، د

خلکو عسکر هم نه خوببېدل، ځکه د عسکرو توپير له غلو سره دا وؤ، چې غلو به د شپې له خوا کوم کليوال بوته، خو عسکرو به د ورځې له خوا، عسکرو به زموږ مالونه نه لوټل خو غلو به لوټل، بل توپير يې دا وه، چې عسکرو به چې کوم کس له ځانه سره بوته، د هغه سړي به مړي او ژوندي ورک شو، خو غلو به بيا مړي ورته پرېښوده، ترڅو کورنۍ يې ترېنه بېغمه شي، له دې خبرې تېرېږو، خبره داسې شوه، چې دغه شپه هم په خیر سره تېره شوه، سبا شپه بيا پیره شروع شوله، په دغه شپه زما پلار هم پيرې ته ولاړ، ترڅو که خدای کول هغه غله او قاتلين پيدا کړي، کليوال ټول په تمه ول، ترڅو هغوی ته يې چې کومه لومه ايښې ده، هغوی هغې ته دننه شي او دوی يې هم راگېر کړي، له نېکه مرغه چې هغوی راغلل، د کلي د جومات له څنگه تېر شول او د جاندا د اکا کور خواته راغلل چې زموږ له کور څخه غوا غلا کړي، پيرداران ترېنه راتاو شول او خلک يې ټول ونيول هغوی يې زموږ غوږل کې وټرل، ترڅو سبا چې ټول کليوال راشي بيا به د دوی په اړه له غور او سوچ وروسته فيصله (پرېکړه) وکړي، چې څه ورسره وکړو.

سبا سهار تر لمانځه او د سهار چای تر څښول وروسته ځينې کليوال او مشران زموږ د حجرې خواته را روان شول، او زموږ حجرې ته ننوتل، زه لارم چای مې ډېر په سختي سره راوړ، چې چای مې اچاوه خلکو خبرې داسې پيل کړې:

د جاندا د اکا زوی نسيم:

زه خو وایم: دوی ټول به ووژنو او ځان به ترېنه خلاص کړو، هسې هم دوی زما پلار او زموږ نور کليوال ووژل، نو ځکه خو کېدای شي چې موږ د خپلو عزيزانو بدل ترېنه واخلو او له دوی څخه هم ځان خلاص کړو.

شکور اکا وويل:

زه وایم چې: د دوی مخونه به ورتور کړو په خرو به يې سپاره کړو او په ټوله ولسوالۍ به يې وگرځوو.

عبدالله گل اکا وويل:

زه داسې سوچ کوم چې باید دوی ټول ووژنو او سپیانو ته یې واچوو، ترڅو نور ترېنه عبرت واخلي.

حاجي صاحب وويل:

داسې به وکړو چې د ټولو لاسونه به ترې پرې کړو چې دا کار هم له اسلام سره سم دی، او هم بڼه کار دی نور خلکو ته هم بڼه عبرت دی، ځکه که مړه یې کړو یو څو ورځې به د خلکو په زړه وي بیا به یې هېر کړي، خو که لاسونه یې پرې کړو، ترڅو چې خلک یې ویني عبرت ترېنه اخلي. مولوي صيب هم د حاجي صيب خبره ورتائيد کړه.

خو شفيق چې هغه مهال په استخباراتو کې یې نده درلوده، وويل چې:

دوی به حکومت ته وسپارو ترڅو هغوی یې محاکمه کړي او که چېرې یې حکومت ته ونه سپارو نو هغوی به له خبرېدو سره سم موږ مجرم وگڼي او عسکر به راولېږي، ترڅو موږ ونیسي او له نیولو وروسته به د دوی په ځای موږ محاکمه کړي.

کریم گل چې زموږ د کلي دوکاندار (هتيوال) وؤ، ډېره ساده سپری وؤ، چې کله یې دا خبره واورېده، کوم چای چې یې په خوله کې وؤ، هغه یې د کوتې منځ ته وشینده، او ویې ويل:

ته رینتیا وايې؟ رینتیا به داسې کېږي؟

ټولو کلیوالو ورپورې وخنډل بیا ترڅو شېبو وروسته شفيق ورته وويل:

هو! بالکل به همداسې کېږي.

خو خیر همدا خبره د کلیوالو له خوا ومنل شوه او د نوې اونۍ لومړۍ ورځ یې حکومت ته د دوی د سپارلو لپاره وټاکله.

د شپې له خوا عسکر راغلل ټول کلی یې محاصره کړ، ځینې کورونه یې هم تلاشي کړل، خو له نېکه مرغه زموږ غوډلې ته چې په هغې کې هغه غله ول او مخته یې سپی تړلی وؤ، هغې غوډلې ته دننه نه شول، تر سبا پورې په کلي کې ول، سبا سهار څو کسان چې دوربینونه او کاغذونه یې په لاسونو کې ول، دې ځای ته راغلل او دلته یې ډېر ځایونه وکتل، بیا مازدیگر

بهرته ولاړل، په سبا يې د جُمعې ورځ وه، چې کله ټول کليوال د جُمعې لمانځه ته راټول شول، ملاصیب تر لمانځه وروسته کليوالو ته وويل:

تاسو خو شپې صبر وکړئ موږ تاسو ټولو ته هغه غله درنښيو د غلو تر کتو وروسته به بيا ټول کورونو ته ولاړ شئ.

ټولو کليوالو غله وليدل، خو يوه تن وويل: چې د غلو له ډلې څخه دا يو تن د کوز کلي د خان سمندر خان کس دی.

خبره د شنبې ورځ ته پاتې وه، چې د شنبې ورځ شوه، کليوالو غله په موټر کې واچول او د ولسوالۍ خواته روان شول، هغوی يې د ولسوالۍ استخباراتو ته وسپارل، هغوی ورته وويل:

موږ به له دوی څخه څېړنه وکړو، بيا به تاسو ته خبر درکړو، چې کله يې محکمه ده، تاسې بايد محکمې ته راشئ او هلته خپله شاهدي (گواهي) ورکړئ!

ټول کليوال، چې کوم ولسوالۍ ته تللي ول، هغوی بهرته کلي ته راغلل او په کلي کې خوشحاله خوشحالي شوه، کليوالو رانگارنگ (بلا بېلې) لوبې شروع کړې.

کریم گل به ويل:

زما د سپېلنو زور خو ويني چې ټول غله مې درته سم کړل، ما به چې لوگي کول تاسو به ويل چې: ياره ته هم عجيبه سرې يې، د سپېلنو يې له غلو سره څه؟

حاجي صيب به ويل:

دوی بد بوټي دي، او بد بوټي بلانه وهي.

ملاصیب به ويل:

داسې دعا کوی چې الله تعالیٰ (جله جلاله) مو دې له دې بلاوؤ څخه د تل لپاره نور خلاص کړي.

خو کلیوال د دې خبرو په کیسه کې نه ول، ما او زما یوه ملگری چې شمس الرحمن نومېده، مور به په ساده اصطلاح شمسو ورته ویل، په دغه ورځ مو د ودان احمدزی دا شعر د سندري په ډول په زوره تکرار اوه:

د گناه پایښت همدا وي ټول علم ته به رسوا وي

کله چور او چپاول وي کله قتل، کله غلاوي

د ولس پروا چې نه کړي بیا زندان به یې سزا وي

هسې هم سبا د کریم گل کوژده وه او کریم گل د کلي ډم ته ویلي ول، چې نن به د کلي په میدان کې تر سبا پورې مېله وي او ډول به غږوي، همداسې وشول تر سبا پورې ځینو خلکو اتنونه، کول چا به ننداره کوله، حاجي صیب، ملا صیب، د جانداک اکا زوی او عبدالله گل اکا او ځینې نور مشران له میدان څخه روان شول. پلار مې هم ماته غږ وکړ او راته یې وویل:

زویه! چابک (چتک) به ولاړ شي کورته، مورته به دې ووايي چې شین چای کېږدي.

مور مې هم شین چای وکه او ما چای له ځانه سره واخیست او حجرې ته مې یوړ، خلکو بحث پیل کړی وؤ، د کلي په شته حالاتو یې سره خبرې وکړې، تر څو په راتلونکي کې څرنگه کولای شي، چې له داسې پېښو څخه مخنیوی وکړي.

د جانداک اکا زوي نسیم وویل:

راځی داسې به وکړو، چې که خدای وکړي، یو څو تکړه ځوانان به وټاکو ترڅو د کلي امنیت سمبال کړي.

کریم گل وویل:

داسې یو کار ځکه نشي کېدای چې زموږ کلي له څو خواوو څخه لارې لري، نو د دې لپاره باید څو ډلې جوړې شي، په هره ډله کې باید ډېر کسان شتون ولري، که چېرې داسې وکړو، دا پیره به تر یوې میاشتې ډېر دوام ونکړي، ځکه ځوانان به ستړي او زړونه به یې ساړه شي او نور به له دې کار څخه تېر شي.

یوه کلیوال کریم گل ته وویل:

یاره ته هم هوبنیار شوی یې، ودې نه ویل چې دا خبره دې څنگه په مغزو کې راوگرځېده؟

کریم گل وویل:

اصل کې خبره داسې ده چې یو وخت زما مور راته دا کیسه کړې او ویل یې:

یو وخت په یوه ځای کې څو کسانو په څنگله کې کار کاوه، دوی به د شپې له خوا په نوبت سره پیره کوله یوه شپه د دوی څخه د دوؤ مېنځ کې شخړه پیدا شوه، دریم هم د دوی د یوه تن ملاتړ وکړ، د شپې هغه یو یوازې تن له ځانه سر وویل:

دوی خو پیره کوي نوزه ولې پیره وکړم.

دی کراره ویده شو، هغو نورو په نوبت سره د شپې پیره وکړه، خو یو وخت دواړه ویده شول، سهار چې را پاڅېدل، نو گوري چې څه خبره نشته سبا شپه هغو دواړو پخپل منځ کې هم شخړه وکړه او درې واړه بېل بېل ځملاستل، هر یوه به ویل چې هغه بل دې پیره وکړي، په همدې کې یوه له ځان سره په لوړ آواز وویل:

زه خو لږ لږې ځای ته ځم، هلته تر سهار پیره کوم، ولې د بل چا لپاره پیره وکړم.

یوه بل هم همداسې وویل، بیا ولاړل، دا یو کس یوازې پاتې شو، هغه دوه تنه چې لږې تللي ول، دواړو پیره کوله، یو وخت چې خوب پرې زورور شو، نو له ځانه سره یې وویل:

پرون شپه څه وشول چې نن شپه به وشي.

کراره ویده شول، خو هغه درېم یې په اور کې خپله چاره ومانډله او خپل لاس یې وسوځاوه، ترسهاره وینې پاتې شو، سهار یې زړه وشو چې له ملگرو سره روغه وکړي، ځکه ټوله شپه یې په وینسه تېره کړې وه، خو چې څومره چغې یې ووهلې ملگرو یې ځواب ورنکړ، په څنگله کې ډېر وگرځېده بلآخره یې دواړه ملگري په داسې حال کې پیدا کړل، چې نیم بدنونه یې لیوانو خوړلي ول.

کلیوالو بیا وخنډل، یوه وویل:

نو تا پدې خبرو باور وکړ؟

له دې خبرې سره د کلیوالو خندا نورهم زور واخیست، چې په دې وخت کې حاجي صيب وټوخل، بیا ملاصیب په خبرو پیل وکړ، خپلې خبرې یې داسې پیل کړې:

خندق جگره کې چې کله یهودانو او قریشو سره تړون وکړ، نو پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) دې جگرې ته د تیاري لپاره مسلمانان راټول کړل، چې مشوره پرې وکړي، سلمان فارسي (رضي الله تعالی عنه) وویل:

په فارس کې به چې کله خلک پوه شول د دښمن لښکر ډېر دی، دوی به یوه کنده وېسته چې هغې ته خندق ویل کېږي او چې کله به دښمن دلته را ورسېده، نو هیران به شو، تر کندي راتېردی نشو.

نو ځکه خو پیغمبر (صلی الله علیه وسلم) همدا د سلمان فارسي خبره تائید کړه او هلته یې خندق جوړ کړ، اوس زه هم وایم چې باید خندق جوړ کړو.

حاجي صيب وویل:

د ملاصیب خبره سمه ده، موږ باید داسې وکړو چې تر کلي خندق راوگرځو او بیا هغه کومه خاوره چې له خندق څخه راوتلې ده له هغې څخه به دیوال جوړ کړو، چې په دې توگه به هم دیوال شي او هم خندق.

ټولو کلیوالو وویل: سمه ده! حاجي صيب ته خو موږ مشري یې، چې ته څه وایې هغه به کوو، تر واده وروسته به د دې کار لپاره چمتوالی ونیسو او ان شاء الله چې، سبا نه بله ورځ به کار پیل کړو.

xxxxx

په کومه ورځ چې کلیوالو غوښتل چې کار پیل کړي، په هغې ورځ عسکر کلي ته راغلل، حاجي صيب، ملاصیب، کریم گل، نسیم، زما پلار، د کریم گل پلار عبدالله گل اکا او ځینې

نور مشران یې ونيول او له ځانه سره یې بوتلل، سبا چې کله شفيق الرحمن راغی، کلیوالو ورته وویل:

چې تا خو ویلي ول، که چېرې موږ غله حکومت ته وسپارو، نو هېڅ خبره نشته، اوس خو یې ټول کلی هم له ځانه سره بوته!

د شفيق الرحمن په ټنډې کې گونځې پیدا شوې، په لوړ آواز یې وویل:

چپ کمعقله! ووايه چې چا بوتلل او چېرته یې بوتلل؟

شمس الرحمن یا په ساده اصطلاح شمسو د شفيق الرحمن ورور وؤ، ویې ویل:

للال لاللا! هغه کلیوال عسکرو له ځانه سره بوتلل.

شفيق الرحمن په بېړه، د ولسوالۍ خواته روان شو، سبا غرمه شفيق الرحمن راغی او ځینې پاتې کلیوال یې را ټول کړل ورته ویې ویل:

څه خبره نشته! هسې سمندر خان شکایت کړی او ویلي یې دي، چې تاسو د هغه کسان ډبولي دي، هغوی مو له کوزې کلا څخه نیولي او برکلي ته مو بولي دي، بیا مو څو ورځې هلته بندي کړي دي، د همدې لپاره د ولسوالۍ سرتېرو زموږ ځینې مشران نیولي دي، ما خپله هڅه وکړه، څو ورځې وروسته خوشې کېږي.

شمسو وویل:

تا خو دا هم ویلي ول چې هېڅه به نه کېږي، خو عسکرو کلیوال...

شفيق الرحمن په خبره کې ورولوېد:

چپ شه! رزيله! تاته چا د خبرو وار درکړی ده، چې ومې ويل خوشې کېږي، بیا خوشې کېږي!

شفيق الرحمن به د ورځې او شپې په ولسوالۍ کې وؤ، بلاخره څو ورځې وروسته د دوشنبې په ورځ کلیوال راخوشې شول، په کلي کې یوځل بیا خوشحالي شروع شوه، تر ډېرو ورځو په کلي کې خوشحالي وه، موږ داسې فکر کاوه، چې نور هغه تېرې خبرې ورکې شوې دي، نور نه

غله شته او نه عسکر یوازی او یوازی د کلي خوشحاله خلک به وي او خندا گانې خوداسې و نشول.

خو ورځې وروسته دوه تنه عسکر راغلل، حاجي صيب سره يې خبرې وکړې، يو کاغذ يې ورکړ، بيا يې حاجي صيب ته لاس ورکړ، غږ يې نه راته چې څه سره وايي، خود لاس ورکولو وروسته عسکر لاپل او حاجي صيب هم د ماسختن لمانځه وروسته کليوالو ته ويلي ول:

چې بايد ټول زموږ حجرې ته راشي، زه په دې خبره خبر نه وم، چې پلار مې د انگرې (حويلي) د دروازي (وره) په خوله کې غږ کړل:

زويه شين چای او گوړه راوړه، ژر کوه چې مېلماننه راغلي دي!

ما خپل ورور ته وويل:

للا ورشه چای وروړه، پلار مې چای غوښتی ده.

هغه وويل:

څه ورکه شه! خپله يې وروړه، څه کوچنی خونه يې د نهو کلو هلک يې!

ما هم چاينکه او د کورې ډکه ټکری له ځانه سره واخيسته، او لارم چاينکه مې هلته کېښوده او په منډه په پيالو پسې راغلم، پيالې مې له ځان سره واخيستې، ورغلم ټولو ته مې چای واچاوه، په دې وخت کې حاجي صيب هم راغی، حاجي صيب ته مې هم چای واچاوه او د پلار ترڅنگ کېناستم، پلار مې ځان ته نږدې کړم او ويې ويل:

زما گران زوی ډېر هوښيار ده، د مشرانو په مجلس کې خبرې نه کوي، همداسې ده، کنه زويه؟

ماهم وويل:

سمه ده پلار جانه!

کلیوالو حاجي صيب ته سترگې نیولې وې تر څو حاجي صيب خبرې پیل کړي، حاجي صيب یوه وړه ټوټه گوره خولې ته واچوله، له شنو چایو څخه یې غوړپ وکړ، بیا یې خبره داسې شروع (پیل) کړه:

تېره ورځ دوه تنه عسکر راغلي ول، هغوی ویل چې:

دلته زموږ انجینرانو سروې کړې ده، هغوی ویلي دي چې په دې ځي کې هوایي ډکر په ښه توگه جوړېدای شي، خو یوازې ستونزه ستاسو کورونه او کروندې دي، د افغانستان حکومت تاسې ته ستاسې د ځمکو بیې درکوي او ستاسو د کورونو په ځای تاسو ته کورنه درکوي، دغه د حکومت له خوا راستول شوی استعلام ده.

حاجي صاحب څو شېبې غلی وؤ، بیات یې پسې زیاته کړه:

ویې گورئ! نن شپه مشوره کوؤ او سبا ته خو موږ باید هغوی ته ژر ځواب ووایو، ځکه چې بیا هغوی موږ ته هغه څه چې مو ترې غوښتي وي باید راکړي، مخکې تر دې چې هغوی بېرته راشي باید موږ د استعلام ځواب لیکلی وي، ځکه هغوی موږ ته لس ورځې وخت راکړي ده.

زما پلار وویل:

حاجي صيب زما په فکر باید داسې وکړو، چې څو ورځې ښه چورت ورته ووو، له هغې وروسته به پرېکړه وکړو.

ټولو کلیوال هم د هو په اشارې سره سر وڅوځاوه، بیا ملا صيب او حاجي صيب هم وویل:

بکل! دا ډېره ښه خبره ده، موږ به همدا سې کوؤ.

xxxxx

د هغو لسو ورځو څخه پنځه ورځې یې ډېرې په خفگان تېرې شوې، بیا په شپږمه ورځه، سلام چې د څو کلوراهيسې په ښار کې اوسېده، کلي ته راغی، ما چې ولید ورته ومې ویل:

ته څوک یې؟

هغه راته وویل

سلام! خو ودې نه ویل ته څوک یې؟

ما ورته وویل:

زما نوم احمدزی ده، د دې کلي اوسېدونکی یم.

سلام وویل:

زه هم د دې کلي اوسېدونکی یم، د کریم گل ورور یم، خلک راته سلام گل وايي، خوزه،
ځان ته یوازې سلام وایم، هسې ودې نه ویل، چې کور کلي کې څه کیسې دي؟

ما ورته وویل:

هېڅ بس څو ورځې مخکې له کابل څخه دوه سرتېري راغلي ول...

چې کیسه یې واورېده، راته یې وویل:

سمه ده گرانه! ته ډېره هوښیار یې، چې غټ شي له تا څخه به غټ فتنه جوړېږي، زه اوس
خپل کور ته ځم، د خدای په امان کوچنیه!

د شپې خپل کور کې غږېدلی وؤ، بیا سبا غرمه بیا زمورې په کور کې غونډه شوه، په غونډه
کې تر ډېرو خبرو وروسته داسې پرېکړه ونيول شوه، چې کلیوال به په استعمال کې ورته د
ځمکې د تسلیمولو په بدل کې باید موږ ته په شهرنو کې کور راکړي او یا هم د هغې بیه
راکړي، د استعمال په ځواب کې مو هم همداسې ولیکل، بیا هغوی هم له ډېر څه جر او بحث
څخه وروسته دا راسره ومنله چې د هغو ځایونو کې د کورونو بیه ورکوي، خو تاسې به هم په یوه
مياشت کې ټول کلی او ځمکې تشوی.

چې پنځلس ورځې تېرې شوې، حکومت زمورې کلیوالو ته د ځمکو او کورونو پیسې ورکړې،
زما پلار په شاه شهید کې کور واخیسته، له هغې وروسته زمورې کلیوالو چا خپل دروازي
وېستلې چا خپل بامونه لوڅول، او چا هم خپلې ونې او باغونه وهل، او په کابل کې یې چې کوم
کورونه ول، هلته یې وړل ترڅو بیا یې په ژمي کې د سون توکو پر ځای وکاروي، موږ هم خپلې

کړکۍ، دوازی، لرگي، ځینې ونې او چنار له ځانه سره یوړل، په کومه ورځ چې موږ ته پیسې راکړل شوې، په هغې ورځې په سبا د داوؤد خان په ځای ترکی کېناسته، موږ چې کله کله وکړه، نو هلته په کابل کې ډېر بدلون راغلی وؤ، زموږ ټول کلیوالو په کابل کې کور واخیست خو د پخوا په شان، هغسې لوبې نه وې، د یوبل کور ته تگ او راتگ، کیسې او ملگرتیا نه وه، په کابل کې زموږ ملگري هغوی ول، چې په ورځ کې به مو ورته دوه یا درې سلامه اچول، هسې د دې لپاره چې موږ به ډېر سلامونه اچول، ځینو خلکو به راته دهاتي هم ویل، خو ما د دې خبرو پروا نه کوله، مور به مې هم له کوره څخه د ډېر وخت لپاره دباندې نه پرېښودم، او تل به یې راته ویل:

زویه! ډېر دباندې مه ځه دا کلی نده، دا د کابل ښار ده، دلته به ورک شي، یا به هم له کومې بلې پېښې سره مخ شي.

ټوله ورځ به په کور کې ناست وم، یوازې ښوونځي ته تلای شوم، بس نور بل داسې ځای نه وؤ، چې زه دې ورشم، بس له ښوونځي څخه چې به رخصت شوم ترو به کورته راتلم، د دې لپاره به په کور کې وم، چې مور او پلار به مې ویل باید درس ووايم، خو په داسې ځای کې درس کله ویل کېده، دا هغه کلی نه وؤ، چې به هغه ښکلې او پاکه، له عطر ډکه او تازه هوا پکې چلېده، په هرځای کې به یې د اوبو چینې وې، شا او خوا به یې غرونه ول، نور هغه د غواگانو شودې نه وې، د ورځې هغه پنځه بادام به نه ول چې زموږ ماغزه به یې قوي (زورور) کول او نه هم هغه شنه پټي وؤ، چې موږ به یې ونو تر سیوري لاندې درسونه ویل، دلته خو یوازې راډیو وه، چې له ماسپښین څخه تر ماسختنه به مې اورېدله، نور چې به د راډیو په اورېدلو سترې شوم، بیا به ځمالستم، ورځې همدا سې تېرېدې یو وخت هغه وخت چې حفیظ الله امین په تخت باندي ناست وؤ، زه په لسم ټولگي کې وم، زموږ د ادبیاتو استاد نوی دې ښوونځي ته راغلی وؤ، د به تل د روسانو او د کمونیستانو صفتونه کول، د کمونیزم صفت به یې کاوه، ویل به یې:

کمونیزم یو داسې نظام دی، چې پادشاه او عام وکړي پکې یو شان دي، د کمونیزم نظام ژوند ډېر ښکلې ده...

د روسانو په اړه به یې ویل:

شورویان له کلونو راهیسی زمور د هیواد او زمور د خلکو مرسته کړې ده، کله چې داوود خان په افغانانو باندې ظلم پیل کړ او د خلق گوند سره یې خیانت وکړ، روسیې د خلق گوند سره مرسته وکړه، د داوود خان حکومت یې چپه کړ او د خلقیانو حکومت یې جوړ کړ، چې نوم یې هم جمهوري خلق افغانستان پرې کېښود او مرستې یې اوس هم دوام لري، پر راتلونکي کې به هم دوام لري.

زمور د ټولگي ډېر شوخ زده کوونکي احمد احمدیار وویل: ښاغلی ښوونکیه! ومونه ویل چې داوود خان څه خیانت کړی وؤ؟

ښوونکي په ډېر نرم انداز سره وویل:

داوود خان د خلق گوند سره دا خیانت کړی وؤ، چې خپله داوود خان د خلق گوند په مرسته واک ته ورسېده، خو خو ورځې وروسته یې له امریکا سره اړیکې ټینګې کړې، بیا خو ورځې وروسته یې د خلق گوند د مشرانو د نیولو حکم صادر کړ، نو ځکه خو هم د خلق گوند د اتحاد جماهر شوروي په ملاتړ په داوود خان کودتاه وکړه، او له واکه یې لرې کړ.

زمور ټول کال په دې کې تېر شو، چې باید عامه گټه په نظر کې ونیسو، تر ادبیاتو مو د لېږن او مارکس اصول ډېر زده کړي ول، د افغانستان علماء مو دومره نه پېژاندل، څومره مو چې د کمونیزم علماء پېژاندل، خو کله به چې موږ ترې نه پوښته وکړه چې د حفیظ الله امین او ترکی تر منځ څه تېر شوي ول، او لامل یې څه وؤ، نو خبره به یې تېروله، موږ هم نه پوهېدو چې ولې، ترڅو موږ په دوولسم ټولگي کې وؤ چې اتحاد جماهر شوروي په افغانستان باندې یرغل وکړ، زمور گاونډیان به د شپې له خوا بامونو ته ختل او په شعارونو باندې به سرول، زما به نور زړه په تنگېده او کله کله به د موجي ماما خواته ورتلم، وروسته داسې آموخته شوم، چې له غرمې څخه به تربېگا پورې له موجي ماما سره وم، هغه داسې سپری وؤ:

د ملي بسو له تم ځای سره به ناست وؤ، کله به یې پخوانۍ کیسې راته کولې او کله به یې تاریخ راته بیانواوه، کله به یې شعرونه راته ویل او کله به یې ټوکې کولې که رښتیا درته ووايم ډېر پوه او ساعت تېره سپری وؤ، په ما باندې ځکه ډېر گران وؤ، ځکه که به غمجن وم، که خفه وم، که پرېښانه وم او که به مریض وم، نو موجي ماما ته به راتلم، که صفا درته ووايم، نو د هر

مرض دوا (درمل) ورسره وه، بی له مرگه، هسې یوه ورځ زما معدې ډېر سخت درد کاوه، ده راته یې وویل: چې هیلنی (نعنا) په اوبو کې ووېشو، بیا ځنې یو گیلانس وڅښه، انشالا (ان شاء الله) بڼه به شې.

چې دا کار مې وکړ بلکل روغ او جوړ شوم.

یوه ورځ دته یو کس راغی او ورته یې وویل:

زما دا بوټونه شکېدلي دي، ویې گنده، سړي ډېر بڼه اخلاق لرل، بنکلي او پاکې جامې یې اغوستې وې، ماته یې اشاره وکړه، چې گوبنې ته شه، زه لږ گوبنه شوم او بیا یې وویل:

ځوانه! څه کار کوي؟

ما په کرار غږ سره وویل:

د دولسم ټولگي زده کوونکی یم.

سړي وویل:

نور څه کار کوي؟

ما ورته وویل:

هېڅ، بس دلته له موچي ماما سره ودرېږم.

سړي وویل:

نوم مې گلاب ده او په قلاچه کې مې دوکان ده، که دې زړه وؤ چې کار وکړې هلته راشه، زه تاته یو کار در کولی شم ساعت به دې هم تېروي او پیسې به هم گټې، څه پکې وایې؟

زما سړي خوښ شو، بڼه سړی راته بنکاره شو، سبا چې له بنسوونځي څخه راووتم، د گلاب خان دوکان خواته ورغلم، چې کله هلته ورسېدم، سلام مې وچاوه، په لومړي سر کې یې فکر نه وؤ، خو وروسته چې یې راوکتل، راته یې وویل:

راځه دننه دوکان ته ترڅو به په دروازه کې ولاړ یې؟

زه هم هلته کبناستم (کنبناستم) او هغه راته چای و اچاوه، پیاله یې رامخته کړه، ویل یې:

چای وچیکه (وڅبنه) نورې خبرې به بیا سره کوؤ.

چې چای ومې وڅبنه ده راته وویل:

ځوانه که زه تاته د میاشتی یو سلگون درکړم، ته له ماسره شاگردی کوي؟

ما ورته وویل:

ولې نه گلاب کا کا! سر له سبا څخه ستا شاگرد یم، چې کله له مکتب څخه را رخصېږم بس

ترو به ستا دوکان ته راځم او له تاسره به په دوکان کې مرسته کوم.

سبا چې کله راغلم، گلاب وویل:

ریښتیا ځوانه ما در څخه پوښتنه هم ونه کړه، چې ستا نوم څه ده؟ خیر فکر وکړه چې اوس

مې وکړه.

ما ورته وویل: زمانوم احمدزی ده.

گلاب بیا زیاته کړه:

ستا پلار څه کار کوي؟

ما ورته وویل:

زما پلار د پوهنې وزارت کې کار کوي.

گلاب بیا پوښتنه وکړه:

ته کوم گوند کې یې؟ په خلق کې که په پرچم کې؟

ما ورته وویل زه نه په خلق کې یم او نه هم په پرچم کې اصلاً ماته دا گروپونه خوند نه را کوي.

گلاب بیا راته په یوه عجیبه انداز سره وویل:

دا سرو جنډو (بیرغونو) والا پېژنې چې څوک دي؟

ما ورته وویل:

نه څه یې پېژنم، بس دومره ترې خبر یم چې شورویان دي او خلک هم وايي چې دوی شورویان دي.

ګلاب خان وویل:

بلکل همداسې ده، پوهېږې دوی څه غواړي؟

ما ورته وویل:

دوی غواړي چې زموږ هیواد جوړ کړي، یو ډېر ښه نظام جوړول غواړي، داسې نظام چې د عادي مأمور او د ریس جمهور (ولسمشر) توپیر پکې نشته، دواړه یو ډول خواږه خوري، په هغه نظام کې که یوه کس مجرد وي او که واده سوی وي دواړه په یوې اندازه کار کوي.

ګلاب خان راته نور څه ونه ویل، خو ورځې نورې هم موږ د سیاست په اړه خبرې سره ونه کړې، نورې خبرې به مو کولې کیسې به مو کولې خود دین او د سیاست په اړه مو خبرې نه کولې، وروسته له یوې اونۍ بیا ګلاب خان وویل:

ته ریښتیا وايي چې هغوی د افغانستان جوړول غواړي؟

ما ورته وویل:

هو! خود ریښتیا وایم، او که زه ونه وایم هم بیا هم خبره همداسې ده!

ګلاب خان وویل:

اصل کې خبره داسې نه ده، شورویان غواړي چې له موږ څخه غلامان جوړ کړي، خپل استعمار اوږد کړي، خپل کمونیستي نظام پراخ کړي، او امپریالیزم ته ماته ورکړي، خوزموږ د هیواد ساتل زموږ دنده ده، زموږ د پلرونو او نیکونو پرمهال انگرېزان راغلي ول، هغوی مو

له مکناتن څخه تر ډاکټر برايډن پورې ټول مردار کړل اوس دوی هم مردار و، که ستا خوښه وي،
نو ته هم کولای شې چې له موږ سره په دې کار کې مرسته وکړې.

ما د هغه د خبرې په پرې کولو سره وویل:

سمه ده! چې هغوی د افغانستان د ورانۍ او بیا یې بېرته په خپله نخچه (نقشه) جوړول
غواړي او موږ باید د هغوی مخه ونیسو خو ودې نه ویل چې څنگه به یې مخه نیسو، زه او ته
په یوازې او که نور څوک هم په دې کار کې له موږ سره مرسته کوي؟

ګلاب خان وویل:

بلکل هغوی غواړي افغانستان وران کړي او بیا یې په خپله نخچه جوړ کړي، موږ باید د
هغوی مخه ونیسو هسې که موږ مړه شو شهیدان یو او که چېرې ژوندي پاتې شولو، نو غازیان
یو، په دواړو لارو کې بریالی یو.

ما ورته وویل:

په دې خبره خوزه هم پوهېږم، خو ما تاته وویل، چې موږ باید څه او څنگه وکړو، په یوازې
خو نشو کولای چې د هغوی مخه ونیسو څوک له موږ سره مرسته کوي؟

ګلاب خان وویل:

زه تا د جمعیت اسلامي دفتر ته بیایم او ته هلته خپل نوم ثبت کړه، هغوی به تاته دنده
درکړي.

xxxxxx

سبا چې له بنوونځي څخه رخصت شوم، بیا د ګلاب خان دوکان (هټی) ته ورغلم، سلام مې
ورته واچاوه، هغه چې زه ولیدم دوکان یې بند کړ او له ماسره روان شو، دواړه د جمعیت
اسلامي افغانستان دفتر ته ورغلو، هلته ګلاب خان خپلې خبرې داسې شروع (پیل) کړې:

دا هلک به تل د بسو د تم ځای ترڅنگ له موچي سره ناست وؤ، اوس غواړي چې له موږ سره
یو ځای شي.

د جمعیت اسلامي په دفتر کې زما نوم ثبت شو او دا دنده یې راکړه چې باید بهرته د موچي ماما څنگ ته ورشي او نور به له هغه سره کېږي او گورې به چې څوک په دولت کې دي، هغوی به څارې تر کوره به یې ورپسې یې، چې کله دې د څو کسوپتې پیدا کړې بیا به زموږ دفتر د جمعیت اسلامي افغانستان دفتر ته معلومات راوړي.

سبا له بنوونځي څخه وروسته د موچي ماما سره ناست وم، تر مازديگر پورې څه خبره نه وه، مازديگر یو صیمنصب (صاحب منصب) له موټر څخه راکته (رابنکته) شو، زه یې په تعقیب کې وم، تر کوره پورې چې ورسېده، نو د کورپته مې ښه په ذهن کې وساتله، بیا چې کله کور ته ولاړم، هلته مې په کتابچه کې ولیکله، دې کار ته مې څو ورځې دوام ورکړ، بیا مې د جمعې په شپه ټوله کتابچه د جمعیت اسلامي دفتر ته یوړله، هلته مې هغوی ته وسپارله.

ګلاب هم هلته ناست وؤ، د جمعیت اسلامي د دغه دفتر مشر، راته وویل:

دغه کسان چې تا د دوی معلومات موږ ته راکړل، دوی ټول کمونیستان دي، اوس ستا دنده دا ده، چې دوی ووژني.

ترڅو ما خپله خوله خبرو ته جوړوله، ګلاب خان وویل:

نه! دی دې همدې کار ته دوام ورکړي، دا کار بل چاته وسپاره، چې دا کمونیستان مردار کړي، دی دې خپل استخباراتي کارونو ته دوام ورکړي.

هغوی هم دا خبره ومنله، او ماته یې وویل:

څه ته خپل کار ته دوام ورکړه، خپل کار کوه او هیواد ته خدمت کوه.

د استخباراتي کارونو داسې مصروف (بوخت) کړی وم، چې ډېر کله به بنوونځی هم راڅخه پاتې وؤ، درسونه خولاڅه کوي، هسې هم د جمعیت اسلامي افغانستان گوند د کابل د دفتر مشر به راته وویل:

یاره! ډېر د بنوونځي په اړه فکر مکوه، دا مصطفیٰ او صادق چې ویلی څه گټه یې کړې ده؟ اوس له تاسره په یوه کتار (قطار) کې دي، ته د کمونستانو کورونه پیدا کوي، او صادق یې وژني، بس همدا توپیر درکې دی.

نو ځکه خوزه هم دومره د درسونو په غم کې نه وم، په همدې کې یوه میاشت تېره شوه، یوه ورځ زموږ په بنوونځي کې د درې ورځو لپاره د بنوونکو ناسته وه او په ننګرهار کې د جمعیت اسلامي د خاصو (ځانگړو) غړو غونډه وه، خبره داسې وه، چې د بنوونکو د ناستې په دویمې ورځ د جمعیت اسلامي د خاصو غړو ناسته وه، او زموږ مکتب خود مالیمانو (بنوونکو) د ناستې لپاره رخصت وه، نو ځکه خوزه هم د جمعیت اسلامي د خاصو غړو غونډې ته چمتو شوم، ما د جمعیت اسلامي د دې دفتر مشر ته وویل:

وروره! سمه ده زه هم غواړم چې په غونډه کې گډون وکړم، آیا زه هم کولای شم چې گډون وکړم؟

د دفتر مشر وویل:

نه! ته نشې کولای چې په هغې غونډه کې گډون وکړې، ته باید خپلې دندې ته دوام ورکړې او ته خو نشې کولی چې خپل مکتب پرېږدې.

ما ورته وویل:

خو مکتب رخصت دی!

د دفتر مشر وویل:

چې ومې ویل چې نشې تلای بیا نشې! په خبر پوه شوي؟

ما څه ونه ویل زړه مې وؤ چې له دفتر نه ووځم او د موچي ماما خواته ورشم، خو چې د دفتر دروازي ته ورسېدم، د دفتر مشر را غږ کړل:

سمه ده! چې دومره شوقي يې، کولای شي، چې په دغې غونډې کې گډون وکړي، خو پام کوه سبا ماسپښين بايد دوه بجې د ننگرهار په بهسودو کې اوسې په هغه ځي کې چې کوم دفتر دی، هغه خو دې ليدلی ده؟ هغه چې تېره جمعه ته او صادق ورغلي وي؟ هلته غونډه ده.

سبا د دوو بجو پرځای يوولس بجې مې هلته ځان ورساوه، ځکه ما ويل چې ناوخته نه شي.

هلته مې چې خپل ساعت (گړی) ته وکتل نولا غونډې ته ډېر وخت پاتې وؤ، نو ځکه خوزه يوې کوټې لارم، ما ويل مخکې تر ډوډۍ به يو څه خوب او آرام وکړم، لږ گرمي وه او لږ ما سفر کړی وؤ، نو ځکه خومې ډېره گرمي شوې وه، په همدې کوټې کې مې چې تشناب وليد، تشناب ته ننوتم ما ويل غسل به وکړم، په کوزه (لوټکه) کې مې نوې اوبه واچلې چې د دوو کسانو غږ راغی، چې فارسي خبرې يې کولې، لږ مې پام ورته ونيوه، گورم چې مشر او صادق ده، د دغه ځي دفتر مشر زړه وؤ چې څه ورته ووايي، کېدای شي دا به يې ورته ويل:

چې زه دلته راغلی يم؟

خو مشر ډېر په غوصه په فارسي ژبه ورته وويل:

له لارې څخه لرې شه! ډېرې خبرې مکوه څه ورک شه!!!

ما مخکې هم مشر ليدلی وؤ، خو دومره په غوصه مې کله هم ليدلی نه وؤ، مشر ډېره حوصله لرله، هېڅ پوه نشوم چې دا ځلې ولې دومره په غوصه وؤ.

مشر صادق ته وويل:

ډېره مهمه خبره دا نه ده چې شورويان دې له افغانستان څخه ووځي، تر ټولو مهمه خبره دا ده چې بايد حکومت د پښتنو له لاس څخه د تل لپاره ووځي او زموږ لاس ته راشي، ځکه دوی تل په موږ ظلم کړی ده، او موږ په دوی رحم کړی ده، اوس وخت داسې ده چې موږ به په دوی ظلم کوؤ، او بايد د دوی څه له وسه ونه شي، موږ بايد د حزب اسلامي افغانستان د پراخېدو مخه ونيسو او د هغه پرځای باندې بايد موږ پراخ شو، خو تر ټولو مهمه ده دا چې ترڅو چې شورويان نه وي وتلي بايد د ټولو گوندونو په منځ کې اتحاد موجود وي، ځکه که اتحاد نه وي نو بيا نه شو کولای چې شورويان له هيواد څخه وباسو او که شورويان له هيواد څخه ونه شو باسلی، نو

بیا امریکا هم موږ سره خپلې مرستې دروي چې دا کار به نه یوازې زموږ، بلکې د ټولو په زیان وي.

دوی ډېرې نورې خبرې هم وکړې، خوزما ورته هېڅ پام نه وؤ، ما یوازې د هغو خبرو په اړه سوچ کاوه چې دوی مخکې کړې وې، د دې خبرو په اورېدو زما په سر کې سوچونه پیدا شول او د سوچونو په پیدا کېدو سره زما په سر درد شو، لږ وروسته زه هم ورغلم د ډوډۍ د خوړلو لپاره، ډوډۍ مې لږ څه وخوره هسې مې سر هم خوړېده او زړه ته مې هم نکېده، زړه مې راته ویل چې له دې ځایه څخه ووځه او سیده (مخامخ) کورته ولاړ شه، خو بیا مې هم حوصله وکړه په غونډه کې مې گډون وکړ، یوازې دا خبرې زما د خفگان لامل نه وؤ شوی، بلکې له هغه سره سره دا خبره هم زما د خفگان لامل شوی وؤ، چې ما به کوم لیستونه او آدرسونه (پتې) ورکولې هغوی به یوازې هغه کسان وژل چې پښتانه به ول او کوم کسان چې به پښتانه نه ول هغوی به یې نه وژل، درېم دا چې هغوی به ماته ویل:

خپله دنده ترسره کوه، مکتب (ښوونځي) باندې څه کوي؟ صادق چې مکتب ویلی څه گټه یې کړې ده؟ خو هغه ده، هغه هم له تاسره په یوې ډله کې ده.

خو سهیل چې فارسي ژبی وؤ، هغه ته به یې ویل:

چې ته خپل درس وایه، په دې کارونو کې ډېرې گوتې مه وهه او پام کوه چې مکتب خوشې نه کړي!

چې غونډه تېره شوه، نور ماښام وؤ، زما هم طبیعت ډېر جوړ نه وؤ، نو ځکه مې شپه هم هغلته د جمعیت په دفتر کې تېره کړه.

سبا سهار وختي مې له ننگرهار څخه د کابل په خوا حرکت راوکړ، یوؤلس نیمې بجې کورته ورسېدم، ډوډۍ مې وخوره، تر هغې وروسته مې سر کېښود ویده شوم، هسې خو ما ټوله شپه خوب نه وؤ کړی، ځکه ټوله شپه په سوچونو کې پروت وم، مازدیگر مهال وؤ، چې له خوبه پورته شوم (پاخېدم) مخامخ د موچي ماما خواته ورغلم، خو نه پوهېدم چې څنگه د خپل زړه راز ورسره شریک کړم، ځکه چې په زړه کې مې رنگارنگ خبرې تېرېدې، ما ویل چې اوس به موچي ماما راته وایي:

بنه نوته تر اوسه پورې به د همدې کارونو لپاره دلته ودرېدلې؟

او همداسې نورې ډېرې خبرې، هسې خوزه نه پوهېږم، چې نورو ته د خپلو دردونو ویل به بنه کار وي او که بد؟ خو په دې پوهېدم چې که خپل دردونه نورو ته ووايي، نو تر ډېره حده پورې زړه سپکېږي، له ما څخه لاره ورکه وه، چې څنگه ورته ووايم او که بېخي (له سره) ورته ونه وایم، په همدې سوچونو کې وم، چې موچي ماما ته ور ورسېدم، موچي ماما ته مې سلام وچاوه، موچي ماما ځواب راکړ، له ځواب وروسته تر نیم ساعت پورې بوخت وؤ، وروسته چې وزگار شو، ماته یې چې وکتل راته یې وویل:

څه خبره ده، چې دومره غمجن او تروش ناست یې؟

ما ورته ته ټوله کیسه وکړه، تر هغې وروسته ده وویل:

هېڅ د تشویش خبره نده، بله دا چې کېدای شي چې اصلاً د تاجک او پښتون خبره نه وي، بکلي ډېر هغه کسان چې تا د هغوی پته دوی ته ورکړې، هغوی به په دولت کې کار نه کاوه؟ یا که کار یې هم کاوه، نو په ملکي برخه کې به یې کاوه؟ نو ځکه به هغوی پرېښي وي.

ما ورته وویل چې:

نه ماچې کوم کسان تعقیب کړي ول، هغوی ټول هم دولتي ول او هم نظامي، بله دا چې ما یوازې هغه وخت تعقیبول چې نظامي جامې به یې په تن وي، خو هغوی یوازې هغه کسان وژل چې پښتانه ول.

هغه راته وویل:

هېڅ خبره نه ده، زه به دې د حزب اسلامي دفتر ته بوخم، وبه گورو، چې هغوی درته څه وایي.

ما ورته وویل:

سمه ده! لږ خوبه شو، خو ودې نه ویل کله؟

موچي ماما راته وویل:

سبا چي له مکتب څخه رخصت شولې، ماته راشه د ماښام شپږ بجې به د حزب اسلامي دفتر ته ورشو.

سبا چي له ښوونځي څخه رخصت شوم، مخامخ د موچي ماما خواته ورغلم، موچي ماما ته مې وويل:

ماما زه راغلم، له خیره سره شپږ بجې به ځو.

موچي ماما راته وويل:

سمه ده! ته صبر کوه، انشالاچې ور به شو.

چې پنځه نیمې بجې شوې، د حزب اسلامي دفتر خواته روان شولو، چې د حزب دفتر ته ننوتلو، نو موچي ماما سلام و اچاوه، زه هم ننوتم، هلته یو کس ناست وؤ، تصبیح یې اچولې چې څنگه یې موږ دواړه ولیدو، نو پورته شو، د سلام ځواب یې راکړ او بیا یې موچي ماما او ماته لاس راکړ، موږ ته یې د کېناستو بلنه راکړه، موږ هم کېناستو، موچي ماما خپلې خبرې داسې پیل کړې:

دا هلک به هر وخت زما ترڅنگ کېناسته، چې به کله خفه وؤ، یا به غمجن وؤ، یا به په تشویش وؤ، تل به له ماسره ناست وؤ، یوه ورځ یو کس د گلاب په نامه راغی او دی یې لږ څه گوښه کړ، د جمعیت اسلامي دفتر ته یې وباله، دی هم هلته ورسره ولاړ، د جمعیت اسلامي په گوند کې یې نوم لیکنه وکړه، خو بلاخره...

موچي ماما زما په اړه ټول معلومات، هغه (د حزب دفتر مشر) ته ورکړل، هغه له ما څخه پوښتنه وکړه:

ودې نه ویل چې په جمعیت اسلامي که څه دنده په مخ کې لرې او څه دنده کوې؟

ماورته وويل:

داسې فکر وکړی، چې زه د جمعیت اسلامي د استخباراتو غړی یم.

هغه راته وويل:

صادق څه کاره ده؟

ماورته وويل:

هغه زمور د ډلې مشر او هم دا ډول قاضي ده، يعنې د هغه کار دا دی چې د کومو کسانو لېست چې زه ورکوم، د هغوی په اړه پرېکړې کوي، که يې خوښه شوه وژني يې او که يې خوښه شوه هېڅ هم نه ورته وايي.

هغه راته وويل:

زه نه شم کولای چې تاته د غړيتوب کارت درکړم، خو په دې نږدې وختونو کې زمور غونډه په پېښور کې داېرېږي، مورڅو ورځې تر غونډې مخکې تاته خبر درکوؤ، چې کله مو خبر درکړ، ته به ننګرهار ته راشې، له هغه ځای څخه به بيا مورڅو تا ورسوؤ، ته به له مشر سره خبرې وکړې، تر هغه وروسته به مشر ستا په اړه پرېکړه وکړي.

ما خپل سر د هوپه معنی وېښوراوه، له دفتر څخه راوتو، تر يوه ځايه پورې زه او موچي ماما يوځای ولاړو تر هغه وروسته بيا ما له موچي ماما سره خدای په امانې وکړه، زه کورته ولاړم، تر چهارشنبې پورې څه خبره نه وه، ما خپل کشفې معلومات ټولول، د چهارشنبې په ورځ موچي ماما راته وويل:

سبا ته يې غوښتې يې سبا مازديگر له جلال آباد څخه حرکت کوي، نو ځکه خو بايد همدا اوس حرکت وکړې.

زه هم مخامخ کورته ولاړم، مور مې په کور کې وه، خو پلار مې دندې ته تللی وؤ، زه ولاړم خپل کالي مې بدل کړل او بيا مې له مور څخه يو څو روپۍ راوخيستي، د جلال آباد خواته مې حرکت وکړ، چې کله دروتې ته ورسېدم راپه ياد شول، چې ما خوله موچي ماما څخه پوښتنه ونکړه، چې هغوی په کوم ځي کې پيدا کولی شم، خو خبره ډېره ښه مخکې تللې وه، ځکه کله چې زه جلال آباد ته ولاړم، د موټر په وروستي تم ځای کې د حزب اسلامي د کابل د دفتر مشر ولاړ وؤ، هغه يو بل کس راوښود، هغه ته يې وويل:

دی پېښور کې زمور د دفتر ته بوځه!

چې له هغه سرې سره د دفتر له مشر څخه رخصت شولو، زه او سرې دواړه یوه موټر ته وختلو، په هغه موټر کې اته کسه ناست ول، موږ چې وروختلو، نو یو څو دقیقې نورې هم موټر ولاړ وؤ، تر هغې وروسته موټر ډک شو او د تورخم په خوا وخوځېده، چې کله تورخم ته ورسېدو، نو له موټر څخه رابنکته شولو، لاړو د پېښور موټر ته وختو، هلته په موټر کې ناست ولو، ترڅو نیمه شپه به وه چې موټر په یوه ځای کې ودرېده، ډرېور وویل:

بناغلو! دا وروستی تم ځای ده، زه او هغه کس چې له ماسره وؤ، یو خواته ولاړو، هغه د یوې کوټې دروازه خلاصه کړه، دواړه هلته ننوتو، شپه مو هلته تېره کړه، سهار چې راپاڅېدم، گورم چې پوره اته نیمې بجې دي، دباندې ووتم، ټټی (بیت الخلا) ته ننوتم، هلته مې خپل حاجت پوره کړ، تر هغې وروسته بېرته لاړم، په تشاب کې مې اودس وکړ او د سهار د لمانځه قضایې مې راوگرځوله، تر هغه وروسته بېرته د باندې ووتم، چې بنکته او پورته مې وکتل، دغه ځای داسې نه ښکارېده، لکه چې یو ښار دې وي، داسې ښکارېده لکه یوه پوځي هډه چې وي، لږ بنکته ولاړم، څه گورم چې ځینې کسان تمرین کوي، وسلې دي، رقم رقم، زړې پراشوت ټوپکې پکې بېخي ډېرې دي، بېرته کوټې ته راوگرځېدم، څه گورم چې ملگری مې هم په کوټه کې دی، هغه راته وویل:

ځوانه څه دې کول، د دباندې ځای ننداره دې کوله؟

ما لومړی د هو په معنی سر وښوراوه، بیا مې ورڅخه وپوښتل:

رښتیا ودې نه ویل چې دا کوم ځای ده؟

هغه راته وویل:

دا څې ډنډ ده، د حزب اسلامي یو تر ټولو مهم مرکز او د مجاهدینو د روزلو مرکز.

ما ورته وویل:

موږ به دلته څه کوؤ؟

هغه راته وویل:

هېڅ بس يو خو شپې پکې تېروؤ او ترهغې وروسته بيا له مشر سره گورئ او بيا تاسو پوهېرئ او مشر.

په دې کمپ کې گرځېدم، يوې خواته ولاړم، هلته د وسلو لويه ډيپوع وه، هلته ننوتم، څه گورم چې ځينې وسلې يوې خواته پرته دي او ځينې بلې خواته، خو په يوې خبرې پوه نشوم، هغه دا چې کومې وسلې چې يوې خواته پرته وي د هغوی په ماډل بلې خواته هم پرته وي، نو د ډيپوع له مسوؤل څخه مې وپوښتل:

سلام عليكم وروړه! ودې نه ويل چې دا وسلې څنگه نيمې دي خواته پرته او نيمې هغې بلې خواته؟

هغه راته وويل:

وعليکم السلام گرانه ودې نه ويل ته څوک يې؟ دلته څه کوي؟ رينستيا ودې نه ويل چې ډيپوع ته څنگه ننوتې ساتونکو څنگه دننه پرېښودې؟

ما ورته وويل:

زه دلته د دې لپاره راغلی يم، چې بايد له مشر سره وگورم او حزب غړی شم، پاتې شوه، دلته هخوا او دېخوا گرځېدم، بيا يو وخت دلته ننوتم، په دروازه کې چې کوم ساتونکي ول هغوی راته وويل:

څوک يې چې غواړې دننه ولاړ شې؟

ما ورته وويل:

په تاسو يې څه؟

بس هغوی هم نور څه ونه ويل او زه هم دننه شوم، همدومره.

بيا د ډيپوع مسوؤل راته وويل:

سمه ده زما نوم جمیل دی، زه دلته د ډیپوع عمومي مسوؤل یم، هو ریښتیا تا ویل دا وسلې ولې بېلې بېلې ایښي دي، اصل کې خبره داسې ده، چې دا نیمې جوړې دي او دا نیمې خرابې دي.

xxxxxx

زه خو هسې هم د ریشکو (رېکشا) انجینر اومستري وم، بس ورغلم له خرابو ټوپکونو څخه مې یو راوخیست خلاص مې کړ، د ماشې ستنې یې ستونزه لرله، یو بل خراب ټوپک مې هم راوخیست، چې د هغه د ماشې ستنه مې هم را ووبسته نو ډاډمن شوم، چې ستونزه یې همدا ده، د دوهم ستنه مې لومړي ته ورواچوله لږ مې ټیټه غوړه هم کړه، جمیل ته مې وویل:

اوس یې چیک کړه، چې څنگه ده سم کار کوي او که نه؟

جمیل ساتونکي ته داسې غږ کړ:

اصغره! راشه دا ټوپک چیک کړه!

اصغر راغی ټوپک یې دباندي یوړ، هلته یې مرمی ورتېره کړه، ډزی یې پرې وکړ، بېرته راغی ویي ویل:

ولې څه پرې شوي دي؟

جمیل ورته وویل:

خراپه خوبه نه یې؟

اصغر وویل:

نه! ما چې وکتله ډېر ښه کار یې کاوه!

جُمعه هم همدا سې تېره شوه، د شنبې په ورځ زما ملگري راته وویل:

راځه! چې ولاړ شو او له مشر سره وگورو نن یې ورځ ده.

حرکت مو وکړ، تر څو ساعته سفر وروسته، یوه ځي ته ولاړو، هلته یو ډېر بڼکلی دفتر وؤ،
ما یې فکر هم نشو کولای چې افغانان دې دومره بڼکلی دفتر ولري، چې څنگه دفتر ته ورننوتم،
گورم چې د کابل د دفتر مشر جمال ناصر هم هلته ناست ده، جمال ناصر ته مې وویل:

اسلام علیکم! یاره! ته هم ډېر ناځوانه وختې، زه دې په جلال آباد کې یوازې پرېښودم او ته
دلته راغلي!

جمال ناصر راته وویل:

هغسې خبره نده چې ته یې فکر کوې! ما لږ څه کار لاره، بیا ته خو یوازې نه وې، جمال
درسره وؤ، که هر څه ستونزه دې درلوده، نو جمال ته به دې ویلې وای.

ما ورته وویل:

هو جمال راسره وؤ، خوتا داسې څه مهم کار لاره، چې کولای دې نه شول، چې ماسره راشي
او بیا یوازې راغلي؟

جمال ناصر راته وویل:

هېڅ کومه لویه ستونزه نه وه، هسې ما ویل چې کوم کسان چې له کابل څخه راځي هغوی
لاره ورکه نه کړي، بس همدومره!

ما ورته وویل:

سمه ده! اوس باید څه وکړو؟

جمال ناصر وویل:

هېڅ یاره لږ وروسته به رحیم گل هم راشي او درېواړه به د مشر دفتر ته ورننوځو، ته څه پکې
وايي؟

ما ورته وویل:

سمه ده! چې څنگه دې خوبه وي، خو لږ ژر کوه، ځکه چې موږ بايد بېرته کابل ته ولاړ شو، مکتب مې پاتې کېږي.

چې رحيم گل راغی بيا نو موږ درې واړه (زه، رحيم گل او جمال ناصر) د مشر دفتر ته ورننوتو، چې څنگه موږ ورننوتو، نو د ډيپوچ مسوؤل جمیل هم دننه ننوت، چې کله مشر جمیل وليد ورته وې ويل:

جميله! ووځه!

جمیل وويل:

خو بيا غليه زه د دغه هلک په باره کې (په اړه) تاسره کار لرم.

مشر وويل:

سمه اوس ووځه بيا زه تاته غږ کوم.

چې کله جمیل ووت، نو جمال ناصر زما په اړه مشر ته ټول معلومات ورکړل، بيا تر هغه وروسته مشر وويل:

بنه! نو ته د جمعيت اسلامي د استخباراتو يو غړی يې، نور غړي يې هم درته معلوم دي او که نه؟

ما ورته وويل:

ټول نه! خو ځينې ځينې، حتی ډېر يې راته معلوم دي، د هغوی په اړه څه پلان لري که څه؟

مشر وويل:

دا چې ته د يوې ډلې د استخباراتو غړی يې که هره ډله وي، په تا باور نه شي کېدای، خوزه په تا باور کوم، ته له ماسره ژمنه وکړه، چې کله هم خیانت نه کوي، ژمنه کوي د يو پښتون او مسلمان په صفت؟

ما ورته وويل:

هو ژمنه کوم خو په دې شرط چې ته به هم دا ژمنه راسره کوي، چې له موږ سره، زموږ له دين سره، زموږ له خاورې سره او زموږ له خلکو سره به خیانت نه کوي.

مشر وويل:

ما خو دا ژمنه له مخکې څخه کړې ده، اوس به يې ستا تر مخ تازه کړم، ژمنه کوم چې له خاورې، دين، خلکو، مجاهدينو او د هغوی له کورنۍ سره به خیانت نه کوم.

بيا مشر ماته وويل:

زه تال له جميل سره معرفي کوم (پېژنم)، هغه به تا په خاد (خدمات اطلاعات دولتي) کې هم شامل کړي، تر هغه وروسته به بيا ته خپل عمليات پيل کړي، خو يوه خبره واوره! هغه خبره دا ده چې سر له نن څخه ستا نوم بهرام خان دی او ستا پټ نوم ستا هغه نوم چې له موږ سره به ثبت وي، هغه ناظر ده، ناظر نه يوازې ستا نوم ده، بلکې ستا رمز، راز او شفر هم ده، نو ځکه پام دې وي، چې دا شفر افشا نکړي، سمه ده؟

ما ورته وويل:

سمه ده بناغليبه! خو ودې نه ويل چې جميل به څنگه ما په خاد کې داخل کړي، جميل خو ټوله ورځ دلته په ډيپوچ کې وي؟

مشر وويل:

دا جميل نه درته بنايم، هغه بل جميل ده، چې کله بېرته کابل ته وگرځېدې وبه يې وينې او کېدای شي دواړه يو ځای ولاړ شي.

بيا مشر ماته وويل:

ورشه! هغه د ډيپوچ وال جميل ته غږ کړه.

زه هم لارم او جميل ته مې غږ وکړ، چې کله جميل راغی نو مشر وويل:

تا څه ويل جميل جانه؟

جمیل وویل:

مشره! دا هلک په وسلو بڼه پوهېږي، په دې خو ورځو کې یې زموږ ډېر شمېر وسلې جوړې کړې، اوس زه غواړم چې تر دې وروسته دې دا هلک له ماسره په ډیپوچ کې کار وکړي، ته پکې څه وايي مشره؟

مشر زما خواته وکتل او بیا یې وویل:

ته پکې څه وايي؟

ما ورته وویل:

ته پوهېږې چې زما مکتب لږ پاتې ده او همدا رنگه زما کور په کابل کې ده.

مشر د ډیپوچ مسوؤل ته وویل:

جمیل جانه! دې کار ته به بل کس پیدا کړو، خو بهرام درې نور ډېر مهم کارونه لري، دی پرېږده چې خپل کارونه سرته ورسوي.

جمیل وویل:

نو چې داسې وي، زه هم درڅخه ځم، تاسو خپلو خبرو ته دوام ورکړئ، خدای په امان!

بیا ما مشر ته وویل:

بناغلیه تاویل چې ستا په اړه له جمیل سره غږېدلې یم، زه څه وکړم؟

هو! زه ستا په اړه له جمیل سره غږېدلې یم، بله دا چې اوس به جمال ناصر درسره ولاړ شي او تا به جمیل ته ور وپېژني.

ما وویل:

بڼه خبره ده! بناغلیه اوس تلای شم؟

مشر اجازہ راکرہ، زہ او جمال ناصر دواړه د مشر له دفتر څخه راووتو، چې کله دباندې راغلو، یوه کس جمال ناصر ته وویل:

زما بېخ دې په انتظار وویستنه، هغه کس چې تا راوستی وؤ، هغه څه شو؟

جمال ناصر وویل:

دغه ده! ستا ملگری نور مو نو په مخه بڼه!

تر تورخم پورې موږ دواړه په یوه سیت کې نه وؤ، زه مخکې وم او جمیل زما تر څت ناست وؤ، بیا چې کله په تورخم کې بنکته شولو، نو جمیل او زه دواړه، د جلال آباد موټر ته وختلو، څنگ په څنگ کېناستو، ما له جمیل څخه پوښتنه وکړه:

جمیله! زه پوه نشوم، څنگه یې دومره ژر په موږ باندې باور وکړ او موږ یې دلته راوستو؟

جمیل وویل:

موږ یې له ډېر پخوا څخه څارلو او کله چې پوه شول، چې موږ په دین او وطن باندې مټین خلک یو، نو موږ یې دلته راوستو.

ما بیا له جمیل څخه وپوښتل:

دا چې زه له تاسره شوم نو باید څه وکړم؟

جمیل وویل:

موږ چې کله کابل ته ورسېدو لومړی به جمعیت اسلامي دفتر ته ورشي او ورته وبه وایي، چې څه کار لري او نشي کولی ډېر وخت لپاره دلته راشي، بیا به کراره په خپل کور کې کېنې، یوازې به مکتب ته ځي بس، پوه شوي؟

ما وویل:

سمه ده، خو دا وخت خو به نه زیاتېږي؟

جمیل وویل:

کېدای شي چې زیات شي، خوبیا به هغه وخت ته ځینو ځایونو ته تلای شي، خوزه درته
وايم چې اوس ډېر پام کوه.

لږ شېبه دواړه غلي ولو، بیا جمیل وویل:

په کوم صنف ټولگي کې یې؟

ما ورته وویل:

په دولسم صنف کې خو یو څو میاشتي وروسته خلاصېږي.

جمیل وویل:

کوم پوهنځی دې خوښېږي؟

ما ورته وویل:

طب! یعنې جراحي.

جمیل وویل:

سمه ده! زما یوه خور هم په دولسم صنف کې ده! دهغې هم طب خوښېږي، کېدای شي هغه
هم طب ووايي.

ما باندي خوب راته، کرار ویده شوم، لږ شېبه وروسته جمیل راباندي غږ وکړ:

پورته شه! زمری یې څه گنگ خونه یې چې ټوله ورځ خوبونه کوي؟

جمیل بیا زیاته کړه:

موږ باید یو څو شپې په جلال آباد کې هم تېرې کړو.

ما ورته وویل:

خو ولې؟

جمیل وویل:

ځکه موږ باید د کابل استخباراتو ته دا ثابته کړو، چې موږ څو ورځې په جلال آباد کې تېرې کړي دي، له دې سره به په موږ باندې هېڅ شک ونه کړي، بس همدومره، کېدای شي چې ته به هم پوه شوی یې؟

بیا جمیل وویل:

نه پوهېږم چې ستا به ټوکې زده وي او که نه، خو زه درته یوه ټوکه وایم، ټوکه داسې ده: یوه ورځ داوؤد خان غوښتل چې د بنار حال معلوم کړي، نو په زړو کالیو کې دباندي ووت، تر لږ قدم وهلو وروسته د یوه گاډیوان مخې ته ودرېده، هغه ته یې وویل:

السلام علیکم! وروره تر دارالمان پورې په څو ځې؟

هغه وویل:

باید ته پوه شي!

داوؤد خان وویل:

لس روپۍ؟

گاډۍ وان وویل:

نه! پورته ولاړ شه.

داوؤد خان وویل:

شل روپۍ؟

گاډۍ وان وویل:

نه! پورته ولاړ شه.

داوؤد خان وویل:

دېرش روپۍ؟

گادۍ وان وويل:

نه! پورته ولاړ شه.

داوؤد خان وويل:

خلو بښت روپۍ؟

گادۍ وان وويل:

نه! پورته ولاړ شه.

داوؤد خان وويل:

پنځوس روپۍ؟

گادۍ وان وويل:

خاورې پنځوس روپۍ!

داوؤد خان وويل:

سل روپۍ؟

گادۍ وان وويل: هو! واچوه چکه

داوؤد خان وويل:

تاته بايد سزا درکړل شي، په دې بيه!

گادۍ وان وويل:

ولې ته څه عسکر يې چې ماته به سزا راکوي؟

داوؤد خان وويل:

نه پورته ولاړ شه!

گډای، وان وویل:

ظابط یې؟

داوؤد خان وویل:

نه پورته ولاړ شه.

گډای، وان وویل:

افسر یې؟

داوؤد خان وویل:

نه پورته ولاړ شه.

گډای، وان وویل:

ډگروال یې؟

داوؤد خان وویل:

نه پورته ولاړ شه.

گډای، وان وویل:

جنرال یې؟

داوؤد خان وویل:

نه پورته ولاړ شه.

گډای، وان وویل:

ستر جنرال یې؟

داوؤد خان وويل:

خاوري ستر جنرال!

گادي وان وويل:

داسې نشي چې ته داوؤد خان واوسي؟

داوؤد خان وويل:

هو! واچوه چكه.

گادي وان وويل:

جنابه! ما وبينه، غلطي راڅخه وشوه.

داوؤد خان وويل:

لكه چې وډار شوي؟

گادي وان وويل:

نه! پورته ولاړ شه.

داوؤد خان وويل:

لكه چې باد دې ووت؟

گادي وان وويل:

نه! پورته ولاړ شه.

داوؤد خان وويل:

لكه چې تشې دې ولاړې؟

گادي وان وويل:

نه! پورته ولاږ شه.

داوؤد خان وويل:

لكه چې غول دې وكړل؟

گكاهې وان وويل:

هو! عاليجنابه!

ما جميل ته وويل:

بنه نو داوؤد خان سم دم يو ټوكي وؤ؟

جميل وويل:

دا خبرې پرېږده اوس ته هم يوه ټوكه راته ووايه.

ما هم خپلې خبرې داسې پيل كړې: په باميانو كې هوا ډېره سره شوه، خلك نور په تنگ

شول، د ملك كورته ورتول شول، خپلو مشرانو ته يې وويل:

خبره داسې ده، چې دا هوا نوره د زغملو وړ نه ده، نور بايد كومه لازه وگورو، آخر بايد يو

كار وكړو كنه؟

يوه سپين گيري په خپله كمه گيره كې لاس واوه او بيا يې وويل:

خو څه به وكړو؟

يوه يو څه ويل او بل بل څه، خو بلآخړه يوه وويل:

داسې به وكړو، چې څو كسه مشران به كابل ته ولېږو، هغوى به له امير عبدالرحمن خان

څخه فرمان راوړي، ترڅو اوږه اوبه شي.

ټولو د ده خبره ومنله، شپږ يا اووه كسه مشران د كابل خواته وروان شول، چې كله كابل ته د عبدالرحمن خان څنگ ته ورسېدل نو امير عبدالرحمن خان ته يې ټوله كيسه وكړه، امير عبدالرحمن خان خپل يو كس راوغوښت او په غوږ كې يې ورته وويل:

ته لاړ شه! يو من ميميز له يو من برگو خوږيو (هغه حشرات دي چې په نمجنو ځايو كې وي) سره گډ كړه، او بيا يې راوړه!

سړي لاړه، دوه يا درې ورځې وروسته راغی يوې بوجۍ ته يې اشاره وكړه او ويې ويل:

بناغليه! كوم څه مو چې په كار ول، په ډيره لوړه بيه مې درته راوړل.

عبدالرحمن خان سړي ته وويل:

ټول په ميدان كې وشينده!

سړي چې ټول په ميدان كې وشيندل، عبدالرحمن خان د باميانو نه راغلو مشرانو ته وويل:

ټول يې كړئ او ويې خورئ.

د باميانو د مشرانو له ډلې څخه يوه په دري وويل: پلي يې پرېږدئ اول يې سپاره ونيسئ.

نورو مشرانو هم لومړۍ خوږۍ نيولې او خولې ته يې اچولې، عبدالرحمن خان چې دا حال وليد، نو خپل كس ته يې وويل:

دوى د دوؤ مياشتو لپاره مېلماننه كړه!

چې كله دوه مياشتې تېرې شوې او هوا هم په تودېدو (گرمېدو) شوه، عبدالرحمن خان هم فرمان وليكه او دوى ته يې وركړ، څه تحفي يې هم وركړې او ورته ويې ويل:

اوس لاړ شئ، نور له خيره سره، هر څه به سم شي.

كله چې د باميانو نه راغلي مشران باميانو ته ورسېدل، څه گوري چې له واورو څخه اوبه روانې دي، نو يوه په دري ژبه وويل:

د عبدالرحمن خان د فرمان زور مو وليد، چې له واورې څخه يې ميتيازې ووېستې؟

اوس کېدای شي، چې تاسې به وایئ چې ده خپله کیسه له ټوکو څخه ډکه کړه، خو اصل کې خبره دا ده، چې ما غوښتل تاسو ته دا وښیم، چې زما هم ټوکې زده دي، نو اوس څو اصلي کیسې ته!

xxxxxx

چې کله جلال آباد ته ورسېدو، هلته مو یوه کوټه لټوله، خو کوټه نه پیدا کېده، بلآخره یوه سړي راته وویل:

گوری، گرانو ملگرو! زه تاسې ته کوټه درکوم خو په دې شرط چې څلور برابر کرایه به راکوی. جمیل وویل:

نه یاره! ته څه وایي، زه بهرام جانه چې ځو.

دباندي چې ولاړو، جمیل له لږ سوچ وروسته راته وویل:

اوهو! یاره! اوس یې خوند وکړ، ځکه که چېرې دی له موږ سره دا ومني چې زموږ یوه ورځ هم په څلورو شماری، نو زموږ کار به هم جوړ شي، ځکه بیا به هیڅوک هم پوه نه شي چې موږ پېښور ته تللي وؤ.

زه او جمیل دواړه بېرته دننه ورننوتو، جمیل سړي ته وویل:

موږ ستا خبره منو، خو په دې شرط چې که موږ دلته یوه شپه تېروؤ، نو ته به خلکو ته وایي چې دوی څلور شپې تېرې کړي دي، ځکه که داسې ونه شي، نو موږ څنگه تاته د څلور ورځو پیسې درکولای شو، بله دا چې موږ دا پیسې له دولت څخه اخلو نو دولت هغه وخت موږ ته پیسې راکوي چې موږ اسناد ولرو!

سړي د جمیل خبره ومنله، جمیل ماته وویل:

زه د یوه کار لپاره دباندي ځم، ته تر هغو دلته کېنه چېرته ولاړ نه شي.

دوه ورځې مو هلته تېرې کړې، بیا تر هغه وروسته کابل ته راغلو په کابل کې هم جمیل اووه ورځې دندې ته نه وؤ تللی او زه مکتب ته خو تر ټولو مهمه خبره دا وه چې! کله زه نوی کور ته راغلم، چې کله مې مور ولیدم ډېره خوشحاله شوه، خو چې پلار مې ولیدم ډېره په غوصه یې له ما څخه وپوښتل:

چېرته تللی وې دا شپږ شپې دې چېرته تېرې کړې؟

ما وویل:

پ پ پلار ج ج ج جانہ! زه جلال آباد ته تللی وم.

پلار مې بیا وپوښتل:

هلته دې څه کول؟

ما ورته وویل:

هسې زما له ملګري جمیل سره، چکر ته تللی وم.

پلار مې وویل:

دا جمیل بیا څوک ده؟

ما ورته وویل:

هېڅ هغه په استخباراتو کې ده.

پلار مې نورې پوښتنې ونه کړې، که یې کړې هم وای ځواب مې نه ورکاوه، ځکه جمیل راته ویلي ول، نه به دا استخباراتو په اړه چاته څه وایې او نه هم په دې اړه چې پېښور ته تللی وې او تر دوؤ ورځو پورې له کوره هم دباندې ولاړ نه شې، بله دا چې کله هم چاته ونه وایې چې ته ډېر ژر په استخباراتو کې داخلېږي.

خوزه یوې خبرې ته هیران شوم، پلار مې لومړی په څومره غوصه پوښتنه وکړه، نو بیا دا

غوصه یې څنگه سره شوه؟

د شپې ټوله شپه خوب نه راته، په سر کې مې ډېر سوچونه گرځېدل راگرځېدل، کله به مې سوچ کاوه آیا زه به وکولای شم چې پوهنتون ووايم؟ که مې پلار خبر شو، چې زه په اشرارو (مجاهدينو) کې يم، هغه به څه راته وايي او څه به راسره کوي؟

همداسې ډېر نور سوچونه او پوښتنې مې په سر کې گرځېدې بلآخره د شپې په دوؤ بجو ايله ویده شوم، سهار ته تر نهو بجو پورې ویده وم نهه بجې راپاڅېدم، د سهار د لمانځه قضايي مې هم راوگرځوله، بيا لارم چې چای وڅښم مور مې راته وويل:

زويه! څوک داسې کار کوي؟ څوک بې له پوښتنې څخه چېرې ځي؟

داسې مه کوه ځکه له کومې ورځې چې ته ورک شوي، زموږ بېخ دې ويستلی وؤ، موږ دا فکر کاوه چې خدای ناخواسته ته د اشرارو له خوا تېنټول شوی نه اوسې، داسې نشي چې ته به يې مړ کړی يې او همداسې نورې خبرې مو په سر کې گرځېدلې، بڼه شو چې راغلې کنه اوس خو به زموږ زهره چودلې وه.

ريښتيا پلار دې ويل:

چې له دې هلک څخه ولې لت خر جوړ شوی ده، پخوا به په نيمه شپه کې پاڅېده او د سهار لمونځ به يې کاوه، خونن تر اووه نيمو بجو پورې ویده ده؟

بڼه شو چې اوس نه شته کنه اوس به يې ويل:

دا خو بيخي لت ده، دا ده تر نهو بجو پورې ویده وؤ او خان صيب اوس راپاڅېده.

ما ورته وويل:

خوب نه راته! بيا ناوخته ویده شوم او ناوخته پاڅېدم، بس همدومره.

مور مې وويل:

بڼه نو سوچونه دې وهل؟ مين شوی خو به نه يې؟ داسې نه وي چې په کومې قوالي (شېخ

محمدي)، مين شوی اوسې؟

ما ورته وویل:

نه مورې! ته څه وايې مين شوی به يم هغه هم په يوې قوالې باندې، داسې نه شي کېدای.

مور مې وویل:

داسې نه شي چې بيا له کومې نجلی سره ياراننه جوړه کړې، بله دا چې پلار دې ويل د غرمې لپاره مېوه را وغواړه، چې چای دې وڅښه بيا لارښه هه! دا پيسې واخله.

xxxxxx

پيسې مې واخيستې، چې چای مې وڅښه، د بازار په لور روان شوم، په سوچونو او فکرونو کې تر مندې پورې ورسېدم، په مندې کې مې هم سوچونه وهل، د سوچونو له نړۍ څخه هغه وخت بهر شوم چې کله مې له يوې نجلی سره ټکر وکړ، چې کله له سوچونو رابهر شوم، گورم چې نجلی هلته پرته وه لاس مې ورکړ او پورته مې کړه، په فارسي ژبه يې وویل:

تاسو کليوال! دلارې د تگ راتگ په ادب هم نه پوهېږئ! احمقانو!

ما يې په ځواب کې وویل:

گوره! اصل کې خبره دا ده، چې زما تاته پام نه وؤ، کنه ما کله هم نه غوښتل چې له تاسره ټکر وکړم.

دې وویل:

ولې زه څه پچه وم، چې پام دې راته نه وؤ؟ او که روند وي؟ هر څه چې وؤ خوته ډېر احمق او رزبل انسان يې اوس ورک شه، زما له لارې لرې شه، کنه پوليسو ته ستا شکايت کوم.

زه لارم، روميان مې واخيستل، بېرته د کور په لور روان شوم، چې کله کورته ورسېدم، مور مې راته وویل:

لکه چې مين شوی يې؟

ما ورته وویل:

موري خوروه مې مه! دا څه خبرې دي چې ته يې کوي؟

مور مې راته وويل:

بڼه که داسې نده، نوروميان له کله نه مېوه شوه؟

چې لاس ته مې وکتل، ما ته هم خدا راغله، مور ته مې وويل:

اوس به څنگه کېږي؟

مور مې راته وويل:

څه خیر څه خبره نه ده، زه به دې پلار ته څه بهانه وکړم، خو نور پام کوه، کوچنی خونه يې ورور دې کوژده کړې اوس ستا وار ده.

ما خپلې مور ته وويل:

ورور مې کله کوزه کړې ده؟

مور مې وويل:

هو ريښتيا! تاته خو مې ونه ويل، نن يې څلورمه ورځ ده، چې شيريني مو ورته راوړې ده.

دغه ورځ هم تېره شوه، سبا سهار مکتب ته ولاړم، له مکتب نه چې راووتم، د جمعيت دفتر ته ولاړم، هغوی ته مې بهانه وکړه، بيا بېرته کور ته ولاړم کور کې مې د مکتب سامان کېښود او بيا دباندې ووتم حيران پاتې وم، چې اوس چېرته ولاړ شم، خو بلاخره د بالاحصار خواته وخوځېدم، د شودا (شهدا الصالحين) خواته ولاړم، هلته د ولاړو اوبو څنگ ته ناست وم، سوچونه مې وهل چې يو وخت گورم، له ما څخه لس يا پنځلس متره هخوا يوه نجلی ناسته وه، چې لږ ورته ځير شوم، مخ يې راواړه گورم هماغه نجلی وه، چې پرون مې ټکر وسره کړی وؤ، بنکلي غټې او شنې سترگې خرمايي وينستان، وره خوله، سپين مخ او گلابي غومبوري، سخت خوند يې راکه سترگې په سترگو شوم ورسره خوبيا وشرمېدم، په همدې کې نجلی زما خواته راغله راته يې وويل:

ولې زما خواته گوري؟ پروني د بنمني پالې که څه؟

ما ورته وويل:

دا چې ته څه غواړې زه نه پوهېږم، خو په دې پوهېږم چې ستا هدف دا نه ده، چې زه ستا پوښتنې ځواب کړم، اصلي مطلب دې ووايه.

نجلی وويل:

زما نوم صنم ده! ته مې خوښ شوي، پرون مې په لاسي له تاسره ټکر وکړه، بدې ردې مې هم د دې لپاره درته وويلې، ځکه پخوانيو مشرانو ويلي دي، چې که کومه نجلی کوم هلک ته بدر ووايي، نو هغه هلک په هغې نجلی مټينېږي، په هغو بدو ردو ځکه پښېمانه يم، ځکه چې پرون ما فکر کاوه چې ستا ماته فکر ده، خو چې نن گورم ته سمه د سوچونو بوجی يې.

ما ورته وويل:

نن خو دومره په سوچونو کې نه يم، ځينې وخت مې که وگوري نو فکر به وکړې، چې لېونی يم.

هغې په خدا کې وويل:

اوس هم لېونی يې، خو ودې نه ويل نوم دې څه ده؟

ما ورته وويل:

زما نوم بهرام ده، ستا نوم څه ده؟

زما نوم صنم ده، زه د ننگرهار يم، په قام شيخ مامدی (شېخ محمدي) يم، پلار مې د حزب اسلامي لوی قومندان ده، زه کله کله دلته راځم، خو ته مې په لومړي ځل دلته وليدې.

ما ورته وويل:

ريښتيا زه هم کله کله دلته راځم، خو ډېر نه راځم، ځکه دا اوبه ولاړې دي، زما ولاړ شيان نه خوښېږي، زه ډېر کله د کابل سيند تر څنگ ودرېږم.

صنم وویل:

ریښتیا! د مجاهدینو قومندانه! ودې نه ویل، ولې دې فارسي دومره ضعیفه ده؟

ما ورته وویل:

ضعیفه ده؟ یعنې څه تر اوس مې داسې کومه خبره نه وه اورېدلې، بله دا چې د وطن دښمنانو ته مجاهد مه وایه اشرار وایه.

صنم وویل:

که ستا پښتو ته وگورې نو فارسي دې خورا ضعیف ده، بله دا چې ته ولې مجاهدینو ته اشرار وایې؟ څه بد یې درسره کړي، دي دوی خود وطن آزادول غواړي، دا ټولې خبرې پرېږده اوس دا راته ووايه: د مازدیگر لمونځ نکوي؟

زما زړه وؤ، چې ورته ووايم چې ریښتیا هم باید مجاهدینو ته اشرار ونه وایو، بل دا چې ورته ووايم، چې زه چې د جومات خواته ولاړ شو، زه به هلته لمونځ وکړم، بیا به کیسې سره کوؤ، خوبیا مې فکر شو چې کېدای شي په دې نجلۍ کې څه فساد وي کنه پروڼ څنگه هغومره ترڅه وه او اوس دومره خوږه ده؟ نو ما ورته وویل:

گراني! لمونځ د اشرارو او د بېکاره خلقیانو کار ده، زه خو پوخ خلقي یم.

صنم موسکۍ شوه او بیا یې په خوږ آواز وویل:

اوس مازدیگر ده، زه کورته ځم، ته هم کورته ولاړ شه، چې داسې نشي له ډېرو سوچونو په اوبو کې ولوېږې، سبا به سره گورو.

له دې خبرې سره دومره خندا ورغله، چې بېخي یې ځان نشو کنټرولولای، ما هم خدای په امانې ورسره وکړه، او کورته ولاړم.

xxxxx

مورته مې وویل:

مورې! تا ويل چې لالاته دې بنځه کړې، خو ودې نه ويل چې څوک دې ورته کړې؟

مور مې راته وويل:

پاڼه، هغه زموږه گاونډۍ د حاجي ستار لور! څنگه ده؟ بنايسته خوبه وي؟ تا خوليدلې؟

ما ورته وويل:

په بنايست کې خويې سپوږمۍ شرمولې، خوزما خوبنه نشوه، چندانې اخلاق نلري، دا چې اوس لغمانۍ ده دومره بد اخلاق لري، که شماليواله وه، دنيا به يې چپه کړې وه.

مور مې راته وويل:

يعنې څه چې که شماليواله وای؟

ما ورته وويل:

لغمانيان ډېر بڼه اخلاق لري، خو دا دومره بد اخلاقه نجلۍ ده. خوله شماليوالو سره دوهمه خبره نه شي کېدای لکه څنگه چې مرچک خوري هماغسې تريخ او تروش دي، په نه خبره به يې درسره جنگ وي.

xxxxxx

د شپې ډوډۍ مو وخوړه، د شپې وختي ويده شوم، سهار مې خپل لمونځ وکړ، چای مې وخته وڅښه، بيا مکتب ته ولاړم.

په مکتب کې مو هم د امتحان اعلان وشو، ويل يې سبا ته مهال وېش (تقسيم اوقات) ورکوؤ، له مکتب څخه چې رخصت شوم، بېرته کورته وگرځېدم، په کور کې مې کالي بدل کړل، چې کله مې زړه وؤ، چې دباندې راووځم مور مې راته وويل:

چېرته ځې زويه؟

ما ورته وويل:

هسې! لږ دباندې ځم، ولې څه خودې نه ويل؟

نه ولاړ شه څه خبره نده، خو لږ په ځان پام کوه، له هرچا سره مه گرځه.

بيا شوا (شهادای صالحين سيمې) ته ولاړم، هلته د اوبو تر څنگ ناست وم، چې ژر را په ياد شول، ياره تا خولمونځ ونه کړ، لاړم لري هلته يو کوچنی جومات وؤ، په جومات کې مې په يوازي لمونځ وکړ، او بېرته پروني ځي ته ولاړم، يو يونيم ساعت هلته ناست وم چې يو وخت چا زما په اوږه لاس کېښود، ويې ويل:

بهرامه! ډېر کبرجن يې، اوس ماته گوري هم نه.

غږ يې د صنم وؤ، خو صنم کله پښتو نوه ويلې ژر مې شاته وروکتل، گورم پخپله صنم وه، ترې ومې پوښتل:

ستا خو پښتو زده نه وه؟

صنم وويل:

زده مې ده، خو زما پلار شېخ مامدی او مور مې شماليواله ده، يوه ورځ د خپل پلار لپاره پښتو وايم او يوه اونۍ د خپلې مور لپاره فارسي، تيره اونۍ مې د مور لپاره فارسي ويله او نن د خپل پلار لپاره پښتو وايم.

ما ورته وويل:

شېخ مامديان له کله پښتانه شول؟ ريښتيا زما لپاره څومره وخت پښتو ويلی شي؟

صنم وويل:

رزيله! ته فکر کوي چې شېخ مامديان پښتانه نه دي؟ او پاتې شوه دا چې ستا لپاره څومره پښتو ويلی شم؟ دوامره ويلی شم څومره چې له تاسره يم.

د صنم له دې خبرې سزه زما شوځۍ طبع هم را بيداره شوه، ځکه خو ما ورته وويل:

سمه ده! همدومره مينه هم بس ده.

زما او د صنم په لیدو لیدو، ډېر وخت تېر شو، د بنوونځي امتحانونه هم تېر شول، نور نو زما بې له صنم نه ژوند نیمگړی وؤ، چې د چا به شنه یا سره کالي کړي ول ماته به صنم بنکارېده، ځکه صنم به تل شنه او سره کالي کول، چې چا به راته مسکا کوله ماته به صنم بنکارېده او چې چا به له شانه راباندې غږ وکړ یا به یې زما پر اوږه لاس کېښود، هغه به هم راته صنم بنکارېده، هرڅه راته صنم ول په هرڅه کې به مې لیده، چې کله به مې اوبو ته کتل زما څېره به یې نه راته ښوده د صنم څېره به یې راته ښوده، که به مې د مخ شیشې (بښینې) ته کتل زما د تصویر پر ځای یې د صنم تصویر راته ښوده، یوه ورځ مې صنم ولیده راته یې وویل:

څومره مینه راسره لري؟

ما ورته وویل:

دومره مینه درسره لرم، څومره چې په تاریخ کې نه تکرار شوې وي او نه به تکرار شي، ته له ماسره څومره مینه لري؟

صنم وویل:

له ماسره ډېره مینه لري! خو زما هم کمه نده، زه دومره مینه درسره لرم، لکه دا نړۍ د دې دنیا په اندازه مینه درسره لرم.

بیا صنم زما لاس راڅخه ونيوه په خپل سر یې کېښود او ویې ویل:

ستا دې زما په سر قسم چې دروغ به نه وایې، اوس ووايه رښتیا ستا نوم لیکنه په استخباراتو کې شوې ده او که نه؟

حیران شوم د صنم په دې قسمونو نور آموخته شوی وم، څو ځلې یې داسې قسمونه راکړي ول، لکه یو ځل یې راته قسم راکړ، چې ووايه ته په مجاهدینو کې یې او که نه؟

پخوا به مې له قسم سره دروغ ورته ویل، خو اوس راباندې ډېره گرانه شوې وه، ما د یو څو شېبو لپاره یې له دې ژوند نه شو کولای د تل لپاره خولاڅه کوي. نو ورته ومې ویل:

هو! صنم جانې! همداسې ده، زه غواړم خپل هیواد ته خدمت وکړم، او دا ځان اشرار وځپم.

صنم وویل:

دا د خدمت دیالوگ نور زور شوی، د دې پرځای کوم بل دیالوگ وکاروه، نور فلمي دیالوگونه هم شته.

ما ورته وویل:

دا زما د فلم دیالوگ ده، د کوم بل فلم څخه مې نده کاپي کړی.

په دې خبره باندې موږ دواړو ته خندا راغله، تر ډېره مو وخنډل، بیا په پای کې مو خدای په امانې سره وکړه، هغه خپل کورته ولاړه او زه خپل کورته.

xxxxxx

سبا سهار زه په کور کې وم، ځکه مکتب هم نور خلاص شوی وؤ او زما زړه هم نه غوښتل چېرته ولاړ شم، نهه بجې وې، چې زموږ دروازه وټکېده، زړه مې وؤ چې ورشم، خو پلار مې دروازه خلاصه کړه، جمیل وؤ، پلار مې په غېږه سترې مشې ورسره وکړه، بیا یې مېمانخانې (مېلمستون) ته بوتله، زه ولاړم، چای مې ورته ور وؤړ او له جمیل سره مې سترې مشې وکړه، دې ته حیران وم چې پلار مې له کومه جمیل سره پېژني؟

ما له خپل پلار څخه وپوښتل:

پلاره! ته جمیل له کومه پېژني؟

پلار ته مې خندا ورغله تر ډېره یې وخنډل بیا یې وویل:

هسې! ته نه پوهېږې؟ ښه اصل کې خبره دا ده، چې جمیل د شفیق الرحمن ورور ده، کوم چې له ډېر کوچنیوالي څخه دلته په ښار کې اوسېږي، په دې دوؤ کلونو کې دی استخباراتو ته دننه شوی ده.

جمیل وویل:

پلار دې زه له مخکې پېژاندم، ما هم ته پېژاندي، خو تا ته مې نه وؤ ويلي، ريښتيا زه د دې لپاره راغلی يم، چې ستا کار شوی، پنځلس ورځې وروسته د شنبې په ورځ ريس (مشر) غوښتی يې.

ما ورته وويل:

خو په هغې ورځ باندي خو زموږ پوهنتون شروع کېږي؟

جمیل وويل:

هېڅ خبره نده! لومړی هلته ولاړ شه، بيا به پوهنتون ته ولاړ شي.

په هغې ورځ سهار د پوهنتون په خوا وخوځېدم، بيا راپه ياد شول، چې جمیل راته ويلي ول، چې اته بجې په شش درکو کې ستا په تمه يم، ژر په جاده کې ښکته شوم، له پل مامود خان پل محمود خان څخه چې تېرېدم، جمیل راباندي غږ وک:

بهرامه! راځه!

زه هم ورغلم سترې مشې مې ورسره وکړه، بيا دواړه يوځي ته ولاړو، هلته له يوه سپرې سره وغږېدو، هغه راته وويل:

موږ ستا څارنه خلاصه کړې ده، ستا په اړه مو وروستی څېړنې هم کړي دي، اعتباري يې خو لږ وخت ته اړتيا ده، ځکه خو مې په سرک باندي درسره وکتل، خو پام کوه چې له موضوع نه څوک خبر نه شي، چې ته څه کار کوي؟، دنده دې چېرې ده؟ او داسې نور.

ما ورته وويل:

خوزه خپله خبر نه يم چې څه کار کوم؟ دنده مې چېرې ده؟

ريس وويل:

هو ريڻتيا! بڻنه غوارم ستا دنده په پوهنتون کې ده، هلته چې هرڅه تېرېږي او هرڅه کېږي، هغه به موږ ته رسوي، د هرې پنجشنبې په ورځ زه دلته درته په تمه يم، ته راځه او ماته ټول معلومات راکوه.

ما هم ورته وويل:

سمه ده! همداسې به کوم، ما ته وسله نه راکوي؟

ريس وويل:

نه گرانه! ستا سره وسله بڼه نده، تا کله ليدلي چې له کوم محصل سره دې وسله وي؟ اوس نو لار شه خپل پوهنتون ته، موږ ستا پوهنځي له انجينري څخه جراحي ته بدلوو، ځکه ستا همدا پوهنځي خوښېده او موږ غواړو چې زموږ کسان خپله دنده په خوښۍ سره ترسره کړي.

له ريس او جميل سره مې خداي پاني (خداي په امانې) وکړه، بيا د پوهنتون خواته روان شوم چې کله پوهنتون ته ورسېدم، لومړي مې خپل صنف پيدا کړ، بيا په پوهنتون کې گرځېدم را گرځېدم چې صنم پيدا کړم، خو پيدا نه شوه، بېرته خپل صنف (ټولگي) ته ولاړم، په صنف کې استاد (بنوونکي) نه وؤ، ټولې څوکۍ گانې هم ډکې وې، خو په يوه څوکۍ يوه نجلی ناسته وه، ډېره بڼکلې وه، سپوږمۍ خو بېخي ورته توره تبي بڼکارېده، زه ورغلم ترڅنگ يې کېناستم، نجلی راته وويل:

پورته شه احمقه! لار شه بل چېرې کېنه!

ما ورته وويل:

بل چېرې ځای نشته، زه يوازې همدلته کېناستی شم.

نجلی ماته څه ونه ويل، نورو نجونو ته يې وويل:

نجونو راځئ موږ به د يو بل ترڅنگ کېنو او هلکان به هم د يو بل ترڅنگ، داسې به هغوی هم بېغمه شي او موږ هم.

خونجونو ته چې د هلكانو تر څنگ كېناستو خوند وركړی وؤ، د دې په خبره يې غوږ هم ونه گراوه.

نويې ما ته وويل:

پورته شه له دې څوكۍ نه، كنه دا خپل بوت ستا سر ته نيسم.

ماته هم چاره نه وه پاتې، له ځان سره مې وويل:

اوس به زه دې نجلی سره گورم، لارم د استاد په څوكۍ كېناستم، چې كله استاد راغی ټول ولاړ شول، استاد وويل:

كېنې! زه بېرته د استاد په څوكۍ كېناستم، استاد په غوصه وويل:

ستا اوله ورځ ده، د استاد په څوكۍ ناست يې، كه يو كال دې تېر شي، بيا د پوهنتون د ريس په څوكۍ كېنې.

ما ورته وويل:

خو استاده! بل ځای نشته.

استاد وويل:

ولې روند يې هغه ځای نه شې ليدای؟

ما ورته وويل:

هلته مې هغه نجلی نه پرېږدي.

استاد وويل:

څه د پلار څوكۍ خويې نده، چې نه دې پرېږدي؟

زه هم لازم اوله نجلی سره کیناستم، نجلی برک برک راته وکتل خو ما یی هېخ پروا ونه کړه، درس شروع شو، چې کله د نن ورځې درسونه خلاص شول، سبا سهار چې بیا راغلم بیا نجلی ځای نه راکاوه، بیا مې هماغسې وکړل، خو په دې ورځ بل استاد راغی ویی ویل:

ځوانه! ته ولې زما په ځای ناست یې؟

ما ورته وویل:

هغه د خان لور وینې؟ هغه مې په خپله څوکی نه پرېږدي.

زما په دې خبرې ټولو محصلانو په ډېر زور سره وخنډل، بیا ټولو په یوه خوله وویل:

موږ یې هم نه یو پرېښی.

استاد موږ ته وویل:

چپ شی بې ادبوا!

استاد هغې نجلی ته وویل:

ته ولې دا هلک په خپل څنگ کې نه پرېږدي؟

نجلی وویل:

اصل کې خبره داسې ده، چې دی هلک او زه نجلی یم او دا ډېره بده خبره ده، چې یو هلک

او یوه نجلی څنگ په څنگ کې، ما نورو نجونو ته پروږن وویل:

موږ نجونې به سره یوځای کېنو او هلکان دې په خپلو کې یوځای کېني، خو نجونو ته د

هلکانو تودو غېږو خوند ورکړی وؤ او زما په خبره یې غوږ هم ونه گراوه.

استاد مسکې شو او بیایې نجونو ته وویل:

څه فکر کوئ نجونو؟ آیا د هلکانو گرمې غېږې پرېښودای شی؟

نجونو نور له شرمه څه ونه ویل، پورته شوی، نور نو هلکانو ځای بڼی. خواته شو او د نجونو چپې (کینې) خواته.

xxxxx

په دې ورځ چې له ټولګي څخه راووتم، بیا مې هم صنم ونه لیده، کورته ولاړم، د پوهنتون سامان مې کېښود د شورا خواته ولاړم، هلته صنم ناسته وه ژړل یې، زه نږدې ورغلم، د هغې په اوږه مې لاس کېښود، بیا مې په غېږ کې راتینګه کړه، ورته ومې وویل:

ولې ژاړې؟

صنم وویل:

پوهېږې مور مې له ماسره څومره ظلم کړی؟ ماته یې ویل ول چې خاوند دې مړی شوی، اوس دوه نیم کاله وروسته، یې بیا راته وویل:

چې ستا خاوند پروډ د شورویانو له خوا شهید شوی ده.

ما ورته وویل:

ګوره کېدای شي چې مور به دې خبره نه وه یا دا چې نه به یې غوښتل چې داسې کوم څه درته ووايي چې هسې چټي دې وځوروي، مطلب کې کېدای شي چې خاوند به دې په داسې یو ځای کې وؤ چې ستا به څه مرسته نه ورسره کېده، مثلاً چې د اشرارو په لاس کې به وؤ.

تر ډېره سره ناست وؤ، خو چې ما دې ته کتل په ریښتیا خفه نه ښکارېده، نه هم داسې ښکارېده چې ګوندي د دې خاوند به مړ شوی وي، نو ځکه خو مې ما ورته وویل: راجه! زموږ کورته ولاړه شه، بیا به سبا خپل کورته ولاړه شې.

خو صنم وویل:

نه! نه! زه خپل کورته ځم، کنه نور مور به مې راته وایي، چې چېرې تللې وې؟

ما ورته وویل:

سمه ده، چې څنگه دې خوښه وي.

بيا مې دا تر كوره ورسوله، تر هغه وروسته خپل كورته ولاړم، په كور كې مې د صنم په اړه فكر كاوه، كله به مې كوژده ورسره وكړه، كله به مې واده ورسره وكړ، كله به مې دولس بچيان پيدا شول او كله شل، كله به صنم مړه شوه. څو ځلې له سوچونو بهر شوم، بيا به سوچونو ته ولاړم په همدې سوچونو كې وم چې دروازه وټكېده، چې ورغلم گورم چې جمیل ده، جمیل وويل:

ډېره بېړه لرم كورته ځم، خوريس ويل:

سبا ته هماغه ځای ته راشه، پوره اته بجې. سمه ده؟

ما ورته وويل:

سمه ده.

سبا سهار اته بجې مې ځان ريس ته ورساوه، ريس راته وويل:

ته خو هسې هم له پوهنتون څخه وروسته كار نه لرې، نوزه غواړم تا د جمعيت په گوند كې شامل كړم، ته چاراسيا (چهار آسياب) ته ولاړ شه، هلته د چاراسيا په بازار كې د انځر په نامه دوكاندار ده، هغه ته ووايه، چې حضرت گل ويل، چې ما په جمعيت كې شامل كړه، بس نور دې كار جوړ ده.

له رئيسه مې وپوښتل:

خو ته ولې غواړې چې ما په دې بېكاره گوند كې شامل چې ټول اشرار دي؟

راته يې وويل:

ځكه چې مونږ ته مخبري وكړې.

له خدای پامانی څخه وروسته د پوهنتون په خوا و خوځېدم، له پوهنتون نه چې راووتم، بس د مشر په خبرو مې عمل وکړ، د جمعیت گوند کې یو ځل بیا شامل شوم چې کله انځر د جمعیت له دفتر څخه لاړه، نو ما د چهاراسیا دفتر مشر ته وویل:

لکه چې زه دې ونه پېژاندم؟

هغه راته وویل:

راته آشنا بنکارې خو سم مې ونه پېژاندې، څوک یې؟

ما ورته وویل:

زه د صادق شریک یم، ته هم گلمرجان یې، غواړم چې صادق وگورم.

گلمرجان وویل:

صادق اوس هغه صادق نه ده، چې ستا شریک وؤ، اوس یې نوم ډېر پورته ده، د جمعیت اتل ده، ته نه شې کولای له هغه سره وگورې.

ما ورته وویل:

ته یو ځلې زما نوم ورته واخله، استخبار ورته ووايه بیا مې خپله پېژني، بیا به وگورو چې څنگه چل ده، له ماسره گوري او که نه.

گلمرجان وویل:

سمه ده، سبا ته راشه، صادق هم راځي، رینبتیا ودې نه ویل، چې زه دې څه وپېژاندم؟

ما ورته وویل:

هسې! ما د خاصو غړو په ناسته کې لیدلی وې.

سبا زما څخه هېر شو، چې باید د چاراسیا دفتر ته ولاړ شم، نو له پوهنتون څخه راساً د شورا خواته ولاړم.

هلته صنم ناسته وه، زه هم ورغلم سلام مې ورته وچاوه، بیا مې له لږ خبرو وروسته ورته وویل: زه نن غواړم، چې تا خپلې مور ته بښکاره کړم، که دې خوښه وي، نو رځه راسره لاړه شه.

صنم مسکې شوه او بیا یې وویل: سمه ده! لاړه شو، خو تر واده وروسته.

سر له سبا څخه پوهنتون د یوې اونۍ لپاره رخصت ده، زه او ته به نکاح وکړو، بیا به د چکر لپاره خوست ته ولاړ شو.

زړه مې نه وؤ، خو د صنم له ډېر ټینګار وروسته مې ورسره ومنله، سبا سهار وختي له کوره ووتم، صنم سره مې په تېمور شاهي کې وعده ایښې وه، بیا له هغه ځای څخه محکمې ته ولاړو، هلته مو نکاح وتړله، له هغه ځای څخه مو خوست ته حرکت وکړ، چې کله خوست ته ورسېدو، نو هلته مو له ښار څخه لرې یوه کوټه ونیوله، دواړه هلته ولاړو، خو بیا مې په زړه وگرځېدل چې مور مې راته ویلي ول، چې چېرې تلې نو موږ ته خبر راکړه.

نو ځکه ما هم صنم ته وویل: زه باید خپلې مور ته خبر ورکړم، چې زه خوست ته راغلی يم، کنه بیا په تشویش کېږي.

صنم وویل: څه چاره وکړه، اوس خو نشو کولای چې بېرته ولاړ شو، لاړ شه وگرځه چېرته به تېلفون وي، کورته زنگ ووهه.

ما ورته وویل: خو زموږ په کور کې تېلفون نشته.

هغې وویل: سمه ده! هسې هم زما خوست خوښ نشو، نو بیا څه چې بېرته کابل ته ولاړ شو، سبا به بیا کندهار ته ولاړ شو، یوه اونۍ به هلته تېره کړو، بیا به بېرته کابل ته راشو.

د دې په دې خبره حیران هم شوم، بیا مې له ځان سره وویل: کېدای شي، چې دا به غواړي چې زه اومور مې په تشویش نشو.

ماسپینین مو بېرته کابل ته حرکت وکړ، چې کله لوگر ته را رسېدو ماخستن وؤ، حزب اسلامي، جمعیت اسلامي، اتحاد اسلامي او حرکت اسلامي له شورویان سره کرکت کړی وؤ (دوی له شورویانو سره جگړه کړې وه)، په دې کرکت کې شورویانو درې سوه وېکتې له لاسه ورکړې وې او مجاهدینو دوه نیم سوه، البته دغه شمېره د دوی له خولې څخه وه، په اصل کې خبره معلومه نه وه، چې چا څومره وېکتې له لاسه ورکړې وې او څومره نومرې یې کړې وې.

مور چې کابل ته را رسېدو نو د شپې لس بجې وې، صنم مې د صنم دوی کورته ورسوله او زه خپل کور ته ولاړم، کور کې مې پلار راته وویل:

چېرې وې؟

ما ورته وویل:

هسې وظیفې ته تللی وم.

پلار مې راته وویل:

بڼه خبره ده، بې لارې ونه کړې کنه بیا به دې سم جوړ کړم.

ما ورته وویل:

سمه ده، پلار جان، چې ته څه وايې هغه به کېږي.

تر یو څه ځنډه و وروسته بیا ما ورته وویل:

سبا ته باید کندهار ته ولاړ شم، یوه اونۍ هلته تېروم، یا کېدای شي چې تر هغې هم ډېر وخت تېر کړم، بیا بېرته کورته راځم.

مور او پلار مې دواړو په دې خبره ډېر ټینګار کولو چې:

ډېر هخوا او دېخوا مه ګرځه، له هر چا سره خبرې مکوه او داسې نور.

خو ما په زړه کې ویل:

یاره زه د څه لپاره کندهار ته ځم او تاسې څه فکر کوئ؟

صنم بیا په داسې حال کې زما ځواب راکړ، چې له خدا ډکه وه، هههههه مخ مې مینځه
(وینځه)، سهار لږ څه ناوخته پورته شوم، یو څه وخت مې هم د مخ په مینځلو تېر که (کړ)
ههههه.

دا خو بښکاره وه چې صنم له ماسره ټوکې کولې، نور په دې هم پوی شوی وم، چې صنم په دې
نه پوهېږي چې زه هم نوی راغلی يم، نو ورته مې وویل:
څه! چې نور له خیره سره ځو.

له دې ځایه څخه تر د کندهار اډې پورې مې ټکسي ونيوه، دواړه ټکسي ته وروختو، چې د
کندهار اډې ته ورسېدو، نو بښکته شولو، ټکسي ته مې چې پیسې ورکولې راته یې وویل:

یاره زه خو له ملگرو پیسې نه اخلم!

ما ورته وکتل بیا مې وویل:

زه او ته له کومه ملگري شولو؟

ټکسي والاراته وویل:

هېڅ ما وېل کېدای شي، چېرته به مې لیدلی یې. چې ته وايي ملگري نه یو نو سمه ده!
ملگري نه یو.

صنم هخوا ولاړه وه، ما چې غږ پرې وکړ، ټکان یې وخوړ، ما ویل کېدای شي چې په ولاړه به
ویده شوې وه، نو مې ورته وویل:

سهار په خیر راځه چې د کندهار ټکټ واخلو بیا به ځو.

لاړو د کندهار ټکټ مو اخیسته ټکټونه خلاص شوي وو، بېرته راغلو د کندهار موټر ته
وروستو، هلته د دوو کسو ځای تش وو، کلنډر ته مې وویل:

موږ ټکټونه نه دي اخیستي دلته کېناستی شو؟

هغه په غوصه وویل:

دا سیتونه ټول په ټکت دي، تاسې به له ټکت څخه نشئ کولای چې دلته کېنئ، بنکته شی!

تر څو ما څه ویل، خلکو په کلنډر باندې راچغه کړه:

نور په موږ باندې ناوخته شوه، دوی په دغه سیت باندې کېنوه ژر کوه چې نور لاړ شو.

کلنډر هم لکه چې نور له انتظار څخه ستړی شوی وي، وویل:

سمه ده، زه ځمه! ټکت ولاته وایم، چې ستاسو لپاره هم ټکتونه راکړي، نور بیا څو هغه

کسان چې ټکت یې اخیسی ده، هغوی دې په بل موټر کې راشي.

پنځه دقیقې (دقیقې) وروسته کلنډر راغی او ډرپور ته یې وویل:

څه له خیره سره سوارلی پوره ده.

حرکت مو وکړ، چې کله د غزني بازار ته رسېدو نو دولس نیمې بجې شا او خوا وې، ډرپور

موټر ودراره او موږ ته یې وویل:

هغه هوټل ده، که څوک ډوډی خوري نو ورمخته دې شي.

زه او صنم دواړه هم هوټل ته ورغلو ما ورته وویل:

کباب راوړه.

صنم وویل:

ماته شوروا راوړه.

د هوټلي شاگرد په ټوکه وویل:

څه رقم کباب، هورینتیا که کباب او خوروا نه وه، بیا څه راوړم.

چې ومې لیدل د هوټلي شاگرد ټوکې کوي، نو ما هم ورته په ټوکو وویل:

د موزو کباب راوړه! که کباب او شوروا نه وه، بیا کروت (قروت) او جواړی راوړه، که هغه هم

نه وو، شنه پیاز او پاستي راوړه!

د هوتلي شاگرد و خندل اوبيا لاره، لس يا پنځلس دقې وروسته راغی ماته يې شوروا کښنوده او صنم ته کباب، ما هم څه ورته ونه ويل، ما شوروا وخوره او صنم کباب، په آخر کې چې ډوډۍ لږ پاتې شوه، صنم وويل:

اوس خو موږ بنځه او مېړه يو نو بايد په گډه ډوډۍ وخورو!

ما په ټوکه ورته وويل:

اوس چې کباب خلاص شو، بنځه او مېړه شولو؟

صنم وويل:

نه! هغسې خبره نه ده، که ډېر کباب پسې ستي يې نو درته راويې غواړه.

ما ورته و خندل، ډوډۍ مو وخوره، بيا ورغلم هوتلي ته مې پيسې ورکړې او تر هغه وروسته د موټر په خوا روان شوم، موټر ته چې پورته شوم، ډرېور هارنډونه (هارن) شروع کړ، تر څو نور خلک هم راشي، ټول خلک راټول شول، بيا مو حرکت وکړ د ځينو ستونزو له امله ايله د شپې لس بجې کندهار ته ورسېدو، چې کله بسکته کېدم، زما تر شا ناست سړي راته وويل:

کندهار کې څوک خپل خپلوان لري؟

ما ورته وويل:

نه! هسې چکر ته راغلي يو.

سړي راته وويل:

راځئ! نن شپه به له ماسره تېره کړئ، سبا مو، بيا خوشه چې هر چېرې ځئ، اوس شپه ده، په هوتلانو کې ځای نه سته.

زړه نا زړه مې ورسره هو کړه، د شپې د هغوی کره ولاړو، هغه بېچاره يوه تشه کوټه لرله او يو دهليز کورنۍ يې هم ډېره وه، په ما يې زړه نه کېده، چې موږ دواړه په دهليز کې واچوي او داسې يې کولای نه شول، چې دوی دهليز کې ځملي ځکه دوی ډېر ول، ده وويل:

ياره زه او ته به داسې وکړو چې پاس په بام به ځملو او شخې به دننه ځملي بيا سبا که له ماسره هم پاتې کېدئ نو څه چاره به وکړو، هسې هم زه د کلي خان يم او که داسې هم نه وي، نو

زه به يوه بله کوټه درته تسه کم (کرم)، کوټې خو هسې هم ډېرې دي، خو سامانونه پکشي ايشي دي.

شپه مو تېره کړه، د سهار د لمانځه وخت به وؤ، چې سړي غږ راباندې وکړ، پورته سه چې لمانځه ته لاړشو، زه هم پاڅېدم د سهار لمانځه لپاره مې اودس وکړ او د سهار لمونځ مې په جمع وکړ، چې بېرته راغلو، سړي وويل:

راځه په باغ باندې يو چکر ووهو، لاړو په باغ باندې گرځېدو، هخوا او دېخوا ډېر وگرځېدو، بلآخړه، د يوه سيند په غاړه کېناستو، سړي راته وويل:

تو پوهېږې، چې زه تا پېژنم؟

ما ورته وويل:

ما پېژنې؟ يعنې څه چې ته ما پېژنې؟ زه څوک يم؟ څه کار کوم؟ ته له کومه ما پېژنې؟...

سړي راته وويل:

دومره سوالونه دي وکړل، زه تا پېژنم، ته يو ډېر ځوانمړده او شه سړی يې، ته کېدای شي په دولت کې کار وکړې، تاله موټر څخه پېژم موټر کې سره آشنا سوي يو.

ايله مې زړه کرار شو، تر څو دقو مخکې پورې مې فکر کاوه، چې ياره لکه چې رسوا شوی يې، خو سړي بل رقم پېژندم، سړي ته مې وويل:

ريښتيا ودي نه ويل، څه کار کوي؟ نوم دي څه ده؟

هغه راته په خدا وويل:

ياره لکه چې ته هم د پوښتنو مرض لري، دومره ژر ژر پوښتنې کوي چې زه دي سترې کرم، زه کوم مهم کار نکه وم، دا خپل پټي او باغونه کرم، مجاهدينو سره مرسته کوم خو په هېڅ تنظيم کې نه يم، نوم مې بهادر خان ده، راځه نور لاړسو، چای به تيار وي.

لاړو چای مو وڅښه د چای له څښلو وروسته، ما صنم ته وويل:

ځه چې نور له خيره سره ځو.

خو د صنم زړه نه کېده، بهادر خان هم وويل:

ڇه کوی ڇي ڇي؟ هسي هم چکر ته راغلي يئ نو همدلته په همدې کلي کي چکرونه ووهي
خپله ساعتيري کوي، څوک څه درته نه سي ويلاي، اوس به موږ لار سو، شځي به يوه کوټه تسه
او پاکه کړي، که موږ دلته اوسو نو هغوي ايله له تا څه (څخه) مخ پټ کړي.

د شپي زه او صنم دواړه يوازي په يوه کوټه کي ولو، سبا سهار چي کله زه پاڅېدم چي لار شم
او د باغ په منځ کي چي کومه وياله ده، په هغي کي غسل وکړم، نو صنم هم راغله اودس مې
وکړ، بيا مې ځان په اوبو کي ډوب کړ، بېرته چي راووتلم، خپل د بدن پوستکي (خرمن) مې
وموښله، بيا مې ځان په اوبو کي ډوب کړ، بېرته چي راووتم، نو خپل پوستکي مې وموښه، بيا
مې ځان په اوبو کي ډوب کړ، چي کله له اوبو څخه راووتم، گورم، چي صنم مې مخي ته ناسته
ده، راته يې وويل:

غسل دي وکړ، شپه ډېره خوندوره وه، ما ته خويي سخت خوند راکړ، تاته څنگه؟

تر څو ما څه ويل، صنم زياته کړه:

پوهېږي زما پخواني خاوند ولي مړ شو؟ ځکه چي له شورويان سره په جگړه اخته وؤ، هغه هم
ډېر ساده سړی وؤ، هغه سره هم هرې شپي خوند کاوه، خوزه په يوه خبره پوهه نه شوم، دا تاسي
ولي دومره ژر په هرچا باور کوي؟

ته څه فکر کوي، زما له سترگو پټ وي، دا چي ته ما ته يو نوم راکړي، په تذکره کي بل نوم
ولري او په حزب کي بل نوم داله ما څخه پټېږي؟

ناظر جاننه! ته پوهېږي زه ولي له تاسره راغلم؟

ځکه راغلم، چي کوم زور چي په يوه داسې هلک کي وي، چي په لومړي ځل واده کوي، هغه
په نورو هلکانو کي نه وي، زما لپاره خو ډېر هلکان پيدا کېدل چي زه واده ورسره وکړم، ځکه
زه د ښکلا ملکه يم، خو ته ډېر ساده او زورور وي، هسي زما دښمن هم وي.

زه ستا د مشر مشره وم، خو تا ما ته تل دروغ ويل، اوس زه هم هغه کار کوم، چي شورويانو
زما له خاوند سره کړی وؤ.

ما ورته وويل:

خو تا ويل دومره مينه درسره لرم لکه دنيا؟

صنم وويل:

خومره کم عقل یې، هغه ستا سو مشهور خبره ده: دنیا یې وفا ده. دنیا فانی ده...

چې ترخو مې څه ویل، صنم گپت کشکونبته (کش کړ)، زما سینې ته یې د تفنگچې میل جوړ کړ او پوره شاجور یې زما په سینه کې تش کړ، زما په سترگو هم تیاره شوه، ترخو

دوام لري...

Thank you for reading

Find more e-books and articles on Ketabton - your multilingual digital library.

www.ketabton.com

Ketabton - Pashto, Farsi, Arabic & English